

Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Vindkraft Nord AS/Maurneset vindkraftverk		
Fylke/kommune:	Troms/Nordreisa		
Ansvarlig:	Arne Olsen	Sign.:	
Saksbehandler:	Hilde Aass	Sign.:	
Dato:	14 FEB 2014		
Vår ref.:	NVE 201104217-49	KE:	1/2014
Sendes til:	Vindkraft Nord AS og Nordreisa kommune. Hørings- og orienteringsinstanser informeres om vedtaket.		

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Vindkraft Nord AS – Søknad om konsesjon for Maurneset vindkraftverk i Nordreisa kommune, Troms – Bakgrunn for vedtak

Konklusjon

Etter Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) sin vurdering utgjør konsesjonssøknaden med utredninger, innkomne merknader, møter og befaring et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å avgjøre om Maurneset vindkraftverk skal meddeles konsesjon og på hvilke vilkår. Vindkraftverket er lokalisert i Nordreisa kommune, Troms fylke.

Etter NVEs vurdering er de samlede fordelene ved etablering av Maurneset vindkraftverk med nettilknytning større enn ulempene tiltaket medfører. NVE vil derfor meddele Vindkraft Nord AS konsesjon i medhold av energiloven § 3-1 for å bygge og drive Maurneset vindkraftverk. Det gis konsesjon til en installert effekt på inntil 10 MW. NVE vil også gi Vindkraft Nord AS konsesjon til å bygge og drive en 22 kV kraftledning fra planområdet til Hamneidet transformatorstasjon. Kraftledningen skal kables og legges i grøft langs adkomstveien.

NVE har lagt til grunn at vindforholdene er tilstrekkelig gode i planområdet. Maurneset vindkraftverk vil bidra noe til at Norge kan oppfylle forpliktelsene knyttet til EUs fornybardirektiv, og vil kunne produsere inntil 29 GWh.

De viktigste negative virkningene av tiltaket er etter NVEs vurdering knyttet til landskap, kulturmiljø, friluftsliv, fugl og reindrift. NVE har med hensyn til reindriften fastsatt vilkår i konsesjonen, om blant annet å stenge ny adkomstvei for motorisert ferdsel og legge anleggsaktivitetene utenom brunstperioden. Etter NVEs vurdering vil tiltaket ikke ha betydning for den regionale eller nasjonale bestandsutviklingen for truede og sårbare naturtyper og arter, og etablering av vindkraftverket vil derfor ikke komme i strid med forvaltningsmål for naturtyper og arter, jmfør naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

NVE konstaterer at Nordreisa kommune stiller seg positive til planene, og at Fylkesmannen i Troms har fremmet innsigelse på grunn av anleggets begrensede samfunnsnytte i forhold til de negative konsekvensene tiltaket har for naturmangfold, landskap og friluftsliv. NVE vil oversende innsigelsen sammen med eventuelle klager til Olje- og energidepartementet for endelig behandling.

Innhold

Konklusjon.....	1
Innhold.....	2
1 Innledning.....	3
2 Søknad og beskrivelse av tiltak	3
2.1 Søknad om konsesjon for Maurneset vindkraftverk med tilhørende nettilknytning.....	3
2.2 Kart over planområdet	4
3 Saksbehandlingsprosess.....	7
3.1 Generelt om NVEs saksbehandlingsprosess.....	7
3.2 Høring av konsesjonssøknad og utredninger	7
3.3 Innsigelse	7
3.4 Konsultasjon	8
3.5 Sluttbefaring	8
3.6 Sammendrag av innkomne merknader	8
4 Tematisk vurdering av Maurneset vindkraftverk.....	9
4.1 Økonomi, vindressurser og produksjon	9
4.2 Nettilknytning	10
4.3 Forhold til andre planer	11
4.4 Landskap og visuelle virkninger.....	12
4.5 Kulturminner og kulturmiljøer.....	14
4.6 Friluftsliv og ferdsel	15
4.7 Reiseliv	17
4.8 Naturmangfold.....	17
4.9 Inngrepsfrie naturområder (INON) og vernede områder.....	22
4.10 Støy	22
4.11 Skyggekast og refleksblink.....	23
4.12 Ising og iskast	23
4.13 Landbruk og skogbruk	24
4.14 Drikkevann og forurensning	24
4.15 Reindrift.....	24
4.16 Andre samfunnsvirkninger	25
4.17 Veier og transport	27
4.18 Annet	29
5 Samlet vurdering av Maurneset vindkraftverk	30
5.1 Bakgrunn	30
5.2 Metodikk for vurdering.....	30
5.3 Samlet vurdering av økonomi og virkninger vektlagt av NVE	31
6 Vedtak.....	34
7 Konsesjonsvilkår.....	34

Vedlegg. Tematiske konfliktvurderinger, innkomne merknader og vurdering av beslutningsgrunnlaget	36
1. Tematiske konfliktvurderinger	36
2. Innkomne merknader	36
3. Vurdering av beslutningsgrunnlaget.....	45

1 Innledning

NVE har mottatt konsesjonssøknad om Maurneset vindkraftverk i Nordreisa kommune, Troms fylke. NVE vil i dette dokumentet, "Bakgrunn for vedtak" for Maurneset vindkraftverk, beskrive NVEs behandling av søknaden og presentere de vurderinger NVE har lagt til grunn for vedtak i saken, jmfør energiloven § 3-1.

NVEs beslutningsgrunnlag består av søknad med utredninger, innkomne merknader og NVEs fagkunnskap om vindkraft. I kapittel 4 presenteres NVEs vurdering av prosjektenes virkninger tematisk. I kapittel 5 presenteres de virkningene NVE mener bør vektlegges, en avveining mellom disse og en helhetlig vurdering av søknaden om Maurneset vindkraftverk. I kapittel 6 presenteres NVEs vedtak.

Tematiske konfliktvurderinger fra Miljødirektoratet (tidligere Direktoratet for naturforvaltning), Riksantikvaren og Forsvarsbygg og sammenfatning av innkomne merknader er lagt i vedlegg til dette dokumentet, sammen med en vurdering av beslutningsgrunnlaget i saken. En kort introduksjon til viktige fagområder i saksbehandlingen, sammen med en presentasjon av NVEs rammeverk i vindkraftsaker, finnes på www.nve.no/vindkraft.

2 Søknad og beskrivelse av tiltak

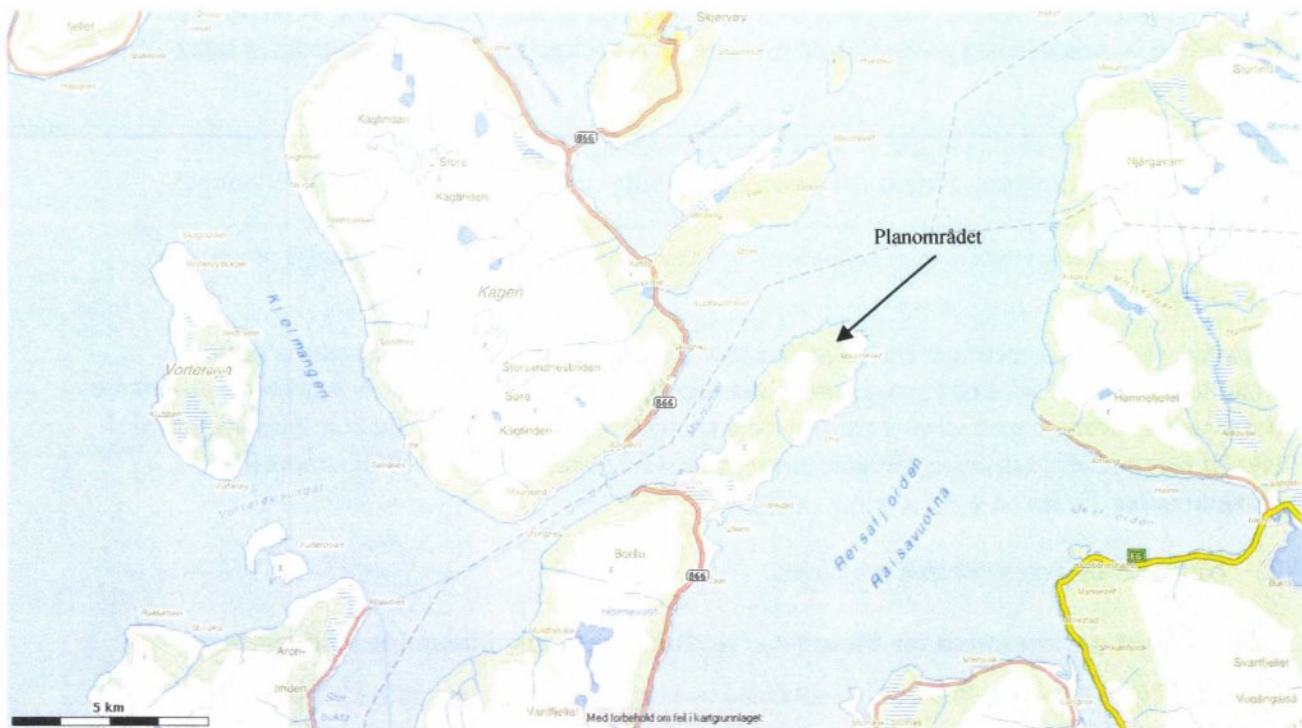
2.1 Søknad om konsesjon for Maurneset vindkraftverk med tilhørende nettilknytning

Vindkraft Nord AS søkte 06.07.2011 i medhold av energiloven om konsesjon for å bygge og drive et vindkraftverk på Maurneset i Nordreisa kommune, Troms fylke. I søknaden er det lagt til grunn en utbyggingsløsning med 4 vindturbiner à 2,3 MW fordelt over et planområde på ca. 1 km². Det søkes om en samlet installert effekt på inntil 10 MW. Årlig energiproduksjon fra anlegget er estimert til ca. 29 GWh per år. Det omsøkte vindkraftanlegget omfatter blant annet vindturbiner, transformatorstasjon, nettilknytning, adkomstvei, kabler og internveier i anlegget.

Vindkraftverket planlegges lokalisert på Fugleberget på Maurneset vest for Reisafjorden, se figur 1-3. I konsesjonssøknaden legges det frem to alternativer for adkomstvei til planområdet. Det ene alternativet vil benytte eksisterende avkjørsel fra Riksvei 866, og medfører en forlengelse av kommunal vei med ny adkomstvei på ca. 4 km til planområdet. Det andre alternativet er å føre i land vindturbinerne ved hjelp av en midlertidig lekterløsning i nærheten av planområdet og deretter ny vei videre inn til planområdet. Internveiene vil ha en samlet lengde på ca. 2,5 km. Det er omsøkt nettilknytning fra vindkraftverket til Hamneidet transformatorstasjon ved en 22 kV kraftledning/jordkabel på ca. 7 km.

Tiltakshaver opplyser at det er inngått avtaler om bygging og drift av vindkraftanlegget med grunneiere i planområdet. Det søkes derfor ikke om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse. De skriver videre at det ikke er inngått avtaler med grunneiere for traseen for adkomstvei og at dette må avklares.

2.2 Kart over planområdet

Figur 1. Kart som viser Maurneset i Nordreisa kommune, Troms fylke.

Figur 2. Oversiktskart over planområdet for Maumeset vindkraftverk.

Figur 3. Planområdet for Maurneset vindkraftverk.

3 Saksbehandlingsprosess

3.1 Generelt om NVEs saksbehandlingsprosess

Det søkes om en samlet installert effekt på inntil 10 MW for Maurneset vindkraftverk.

For anlegg under 10 MW stilles det ikke krav om konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven. For anlegg mellom 5 og 10 MW skal NVE vurdere om det likevel er behov for konsekvensutredning jamfør Forskrift om konsekvensutredninger av 01.07.2009, §§ 3 og 4. Selv om det ikke stilles krav om melding og konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven, skal vesentlige konsekvenser av tiltaket likevel beskrives grundig som en del av konsesjonssøknaden. Det omsøkte anlegget er konsesjonspliktig i medhold av energiloven § 3-1.

Når en søknad mottas, sender NVE denne på en omfattende høring, som blant annet innebærer møter med lokale og regionale myndigheter og folkemøter. På bakgrunn av søknad med utredninger, møter, høringsuttalelser, eventuelle tilleggssutredninger, befaringer og egne vurderinger avgjør NVE om beslutningsgrunnlaget er godt nok og om tiltaket kan meddeles konsesjon. I den sammenheng vises det til kapittel 3 i vedlegget "Tematiske konfliktvurderinger, innkomne merknader og vurdering av beslutningsgrunnlaget". Tematiske konfliktvurderinger og eventuelle regionale planer for vindkraft utgjør også en del av NVEs beslutningsgrunnlag. NVEs vedtak kan påklages til Olje- og energidepartementet. Hele behandlingsprosessen fram til endelig vedtak tar minst to til tre år.

3.2 Høring av konsesjonssøknad og utredninger

NVE mottok konsesjonssøknad med utredninger for Maurneset vindkraftverk fra Vindkraft Nord AS 06.07.2011. Dokumentene ble sendt på offentlig høring 25.11.2011 med fastsatt høringsfrist til 30.01.2012. Den offentlige høringen av konsesjonssøknadene med utredninger ble kunngjort i Nordlys, Framtid i Nord og Norsk lysingsblad.

Følgende instanser fikk søknadene med utredninger tilsendt på høring: Nordreisa kommune, Fylkesmannen i Troms, Troms fylkeskommune, Reindriftsforvaltningen i Troms, Sametinget, Reinbeitedistrikt 36 og 39, Sametinget v/Miljø- og kulturvern avdelingen - distriktskontoret for Troms, Statnett SF, Riksantikvaren, Direktoratet for naturforvaltning, Statens landbruksforvaltning, Klima- og forurensningsdirektoratet, Kystverket Troms og Finnmark, Nasjonalt folkehelseinstitutt, Norsk Ornitologisk Forening, Norges Jeger- og fiskeforbund, Norges Jeger- og fiskerforbund – Troms, Norskog, Meteorologisk Institutt, Avinor, Forsvarsbygg, Statens Strålevern, NHO Reiseliv, NHO Reiseliv Nord-Norge, Tromsø Jeger og Fiskerforening, Troms Kraft Produksjon AS, Norkring AS, Den Norske Turistforening, Troms Turlag, Norges Naturvernforbund, Naturvernforbundet i Troms v/Geir Tomasjord – Nordreisa, Natur og Ungdom, Norges Miljøvernforbund, Bellona, Bonde- og småbrukarlaget i Troms, Friluftslivets Fellesorganisasjon, Friluftsrådet, Norges Skogeierforbund, Norsk bonde- og småbrukarlag, Luftfartstilsynet, Statens vegvesen, Statens vegvesen region nord, Telenor, Troms Bondelag og Zero.

I tillegg har følgende instanser fått søknaden med utredninger til orientering: Miljøverndepartementet, Olje- og energidepartementet, Norsk institutt for by- og regionforskning, Enova SF og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

3.3 Innsigelse

I høringsprosessen fremmet Fylkesmannen i Troms innsigelse til det omsøkte vindkraftprosjektet på Maurneset i brev av 09.02.2012 i medhold av energilovens § 2-1. Innsigelsen er fremsatt med

begrunnelse i anleggets begrensede samfunnsnytte sett i forhold til konsekvensene tiltaket har for naturmangfold, landskap og friluftsliv.

I forbindelse med innsigelsen ble det avholdt telefonmøte med representanter fra Fylkesmannen i Troms og NVE 22.01.2014. I møtet ble bakgrunnen for innsigelsen gjennomgått og diskutert. Det var enighet mellom partene om at grunnlaget for innsigelsen er av en slik karakter at det ikke fins avbøtende tiltak som kan føre til at innsigelsen blir imøtekommet helt eller delvis. Et eventuelt positivt konsesjonsvedtak fra NVE vil dermed føre til at innsigelsen blir oversendt Olje- og energidepartementet i forbindelse med andre eventuelle klager etter at klagefristen har gått ut. Saken vil dermed bli behandlet i OED. Det ble ført protokoll fra møtet, som ble godkjent i e-post av 22.01.2014.

3.4 Konsultasjon

I brev av 24.11.2011 oversender NVE forespørsler om konsultasjon til Sametinget og reinbeitedistrikt nr. 36 og 39. Reindriftsforvaltningen i Vest-Finnmark forslår i sin uttalelse i brev av 20.02.2012, at NVE gjennomfører konsultasjoner med distriktene med tanke på de praktiske løsningene for en eventuell utbygging av Maurneset vindkraftverk, og at en eventuell utbygging skjer i samråd med de berørte distrikter. NVE konstaterer at det ikke har fremkommet ønsker om konsultasjon fra verken Sametinget eller de berørte reinbeitedistriktene.

3.5 Sluttbefaring

I forbindelse med behandling av søknaden, gjennomførte NVE sluttbefaring av prosjektet 24.09.2012. Lokale, regionale og sentrale myndigheter, representanter for berørte reinbeitedistrikter og berørte interesser var invitert. NVE orienterte om prosessen og innkomne merknader og tiltakshaver om status i prosjektet. Deltakerne fikk mulighet til å utdype sine kommentarer til prosjektet under befaringen.

3.6 Sammendrag av innkomne merknader

NVE har mottatt 18 høringsuttalelser til søknaden om Maurneset vindkraftverk. Disse er sammenfattet i vedlegget "Tematiske konfliktvurderinger, innkomne merknader og vurdering av beslutningsgrunnlaget" for Maurneset vindkraftverk. Nedenfor følger ett sammendrag av de innkomne merknadene.

Nordreisa kommune er positive til at det gis konsesjon til Maurneset vindkraftverk, og vektlegger i den sammenheng fordeler ved økt kapasitet for miljøvennlig energiproduksjon. Fylkesmannen i Troms har fremmet innsigelse til prosjektet. De mener det omsøkte anlegget har begrenset samfunnsnytte i forhold til konsekvensene for naturmangfold, landskap og friluftsliv. De mener blant annet at beliggenhet til Maurneset i "Reisabassenget" utgjør en viktig del av et variert og mangfoldig kultur- og naturlandskap av stor verdi. De mener området er et viktig friluftsområde, som er "lettgått" og mye brukt lokalt. Fylkesmannen fremhever kollisjonsrisiko for ørn, som en av de mest negative virkningene for fugl. Troms fylkeskommune mener de ikke kan ta stilling til om konfliktnivået tilsier innsigelse fra fylkeskulturetaten før de kjenner til det totale omfanget av kulturminnebestanden i området, jamfør undersøkelsesplikten § 9 i kulturminneloven. Fylkeskommunen påpeker videre mangler ved utredningene for temaene friluftsliv og landskap, og stiller i den forbindelse krav om tilleggsutredninger. Sametinget anser det som stor sannsynlighet at det finns uregistrerte kulturminner i planområdet, langs adkomstveien og nettilknytningstraseen, og ønsker å gjennomføre undersøkelsesplikten i henhold til § 9 i kulturminneloven. Riksantikvaren viser til fylkeskommunen og Sametingets uttalelser og har ingen egne merknader til saken. Reindriftsforvaltningen i Vest-Finnmark skriver at området er av stor verdi for reindrifta, særlig om våren og høsten under brunsten, da området er inngrepsfritt og uten veiforbindelse. De fremhever at økt tilgjengelighet og arealbegrensninger kan

få store virkninger for reindrifta. Direktoratet for naturforvaltning og flere av høringsinstansene mener at utbytte i form av energiproduksjon ikke står i forhold til de negative miljøvirkningene. Av de øvrige som stiller seg negative til prosjektet trekkes i hovedsak frem virkninger i form av forringelse av lokalt og regionalt viktige friluftsområder, endringer av et verdifullt kystlandskap, bortfall av INON og virkninger for fugl.

Forsvarsbygg har gitt tiltaket kategori A i definert problemhierarki, da det ikke er avdekket forhold som tilsier at tiltaket vil ha innvirkning på Forsvarets installasjoner. Direktoratet for naturforvaltning og Riksantikvaren har i tematisk konfliktvurdering gitt tiltaket en samlet kategori C. De skriver at anlegget er lite med forholdsvis stort konfliktpotensial for fugl og lokalt/regionalt friluftsliv, og at det er i direkte konflikt med samiske kulturminner.

4 Tematisk vurdering av Maurneset vindkraftverk

NVE vil i dette kapittelet gi en tematisk vurdering av Maurneset vindkraftverk. De temaer og virkninger som vektlegges i konsesjonsbehandlingen av prosjektene veies opp mot hverandre i den samlede vurderingen av Maurneset vindkraftverk, presentert i kapittel 5.

4.1 Økonomi, vindressurser og produksjon

Vindkraft Nord AS skriver i søknaden at middelvinden i området er beregnet til 7,0 m/s ved 100 meters høyde. Det er ikke gjennomført vindmålinger på stedet. Det legges til grunn en utbyggingsløsning med fire vindturbiner av typen Siemens SWT 2,3 MW-113 og en samlet installert effekt på inntil 10 MW. I følge konsesjonssøknaden tilsier vindforholdene at det vil være mulig å benytte seg av klasse II turbiner. Årsproduksjonen er beregnet til ca. 29 GWh ved full utbygging. Dette tilsvarer 2900 brukstimer. Tiltakshaver har ikke redegjort for tapsforhold i søknaden, herunder isingstap, vaketap og så videre. Investeringskostnadene er samlet beregnet til 100-120 MNOK, hvor ca. 70 % utgjør selve kostnader for vindturbine. Dette tilsvarer ca. 11 MNOK per installert MW ved full utbygging. De årlige drifts- og vedlikeholdskostnadene forventes å utgjøre ca. 3 MNOK per år.

Fylkesmannen i Troms mener de negative miljøkonsekvensene for anlegget ikke står i forhold til energiproduksjonen. Direktoratet for naturforvaltning (DN) skriver at utbytte i form av energiproduksjon ikke står i forhold til miljøkonsekvensene, for biologisk mangfold og landskap. De mener prosjektet ikke bør realiseres. DN mener generelt det er uheldig med små vindkraftanlegg, med mindre den lokale forsyningssituasjonen gjør det nødvendig eller ved en samlokalisering med andre større inngrep, noe som ikke er tilfelle her. Odd Rudberg og Trude Indrebø mener utbyggingen bør vurderes ut i fra en maksimal kapasitet, da grunnlagskostnadene for prosjektet er svært høye og det er mer realistisk å tenke seg en full utnyttning av området. Hans Mikaelen skriver at Maurneset vindkraftverk vil gjøre stor skade på naturen, dyreliv og friluftsliv. Nyttene ved anlegget vil være liten sammenlignet med ødeleggelsene, og han hevder dette kun er et miljøfyrtårn fra tiltakshavers side. Det bør heller satses på andre fornybare energitiltak. Olaf Hansen og Kaisa-Wenche Vivisdatter fremhever i sin uttalelse at de går imot utbygging av det omsøkte vindkraftverket. De skriver at det fins andre måter å produsere mer fornybar kraft på, og de stiller spørsmål ved lønnsomheten i prosjektet og kommer videre med alternativer til fornybar kraftproduksjon.

NVEs vurdering av økonomien til Maurneset vindkraftverk tar utgangspunkt i beregninger av vindforhold, investeringskostnader og drifts- og vedlikeholdskostnader. NVE konstaterer at beregninger av vindforholdene i planområdene viser en årsmiddelvind på 7,0 m/s i 100 meters høyde. Det fremgår av utredningen at dominerende vindretning er sør-sørvestlig. NVE konstaterer at planområdet ligger ca. 150 moh og kystnært. NVEs isingskart tilsier at antall timer per år med ising > 10 g/time vil kunne ligge på mellom 50-100 i største delen av planområdet. Etter NVEs vurdering vil

ikke ising utgjøre et vesentlig problem for Maurneset vindkraftverk. Det er heller ikke forventet vesentlig turbulens i området. NVE slutter seg derfor til tiltakshavers vurdering om at området kan være egnet for bruk av klasse II-vindturbiner. Dette vil kunne utnytte vindressursene bedre og gi en høyere produksjon.

Tiltakshaver har ikke redegjort for tapsforholdene, men basert på ovennevnte vurderinger knyttet til blant annet ising og turbulens, vil tapsanslagene etter NVEs vurdering ikke være vesentlige. Det fremgår av søknaden at antall brukstimer for vindkraftverket er beregnet til 2900. Dette tilsvarer produksjonsforventninger på ca. 29 GWh ved en full utbygging. NVE legger til grunn i sin vurdering, at det i de siste årene har vært en betydelig utvikling av turbinteknologi med blant annet større rotor og mer effektive styringssystemer. Dette har ført til betydelig høyere forventninger til brukstid/kapasitetsfaktorer enn tidligere, særlig i områder med forholdsvis lav middelvind. Etter NVEs vurdering kan tiltakshavers produksjonsberegninger antas å være rimelig, dersom valg av turbintype tilpasses vindregimet i området og turbinplasseringer optimaliseres. NVE konstaterer at tiltakshaver har estimert årsproduksjon opp mot 29 GWh ved en full utbygging med en samlet installert effekt på 10 MW.

Av det samlede kostnadsbeløpet på 103,5 MNOK utgjør nettilknytningskostnadene 9,5 MNOK og adkomstvei (alternativ 1, se kapittel 4.17), inkludert internveier, oppstillingsplasser og fundamenter, utgjør ca. 19 MNOK. Etter NVEs vurdering vil kostnadene knyttet til infrastruktur, herunder nettilknytning og adkomstvei, være relativt store sett i sammenheng med samlet kraftproduksjon. NVE har allikevel vurdert at tiltaket kan være gjennomførbart, forutsatt full utbygging og at el-sertifikater legges til grunn. Drifts- og vedlikeholdskostnadene er beregnet til 10,3 øre/kWh. Etter NVEs vurdering er dette et lavt anslag og inntil 15 øre/kWh kan være et mer realistisk kostnadstall.

Basert på tiltakshavers egne planforutsetninger har anlegget en tilfredsstillende økonomi. Etter NVEs vurdering er det stor usikkerhet knyttet til de presenterte forutsetningene, blant annet til beregninger av vindressursene, estimert produksjon, kostnader for etablering og drift- og vedlikeholdskostnader av vindkraftverket. NVE vil ikke stille krav om vindmålinger på nåværende tidspunkt. NVE vurderer Maurneset vindkraftverk kan bli et økonomisk bærekraftig prosjekt i det norsk-svenske sertifikatmarkedet.

NVE registrerer at flere av høringsinnspillene tar for seg samlet energiproduksjon sett i forhold til miljøkonsekvensene for anlegget, og i den sammenheng stiller seg kritiske til prosjektet. De samlede virkningene av tiltakene blir veid opp mot økonomien i prosjektet og fordelene ved ny fornybar elektrisitetsproduksjon. Det vises til kapittel 5.3 i dette dokumentet for en samlet vurdering og avveiling mellom fordeler og ulemper for miljø.

Beregninger av vindforholdene i planområdene viser en årsmiddelvind på 7,0 m/s i 100 meters høyde. Etter NVEs vurdering vil verken ising eller turbulens være et vesentlig problem for kraftproduksjonen. Det kan etter NVEs vurdering benyttes klasse II vindturbiner. Dette vil kunne utnytte vindressursene bedre og gi høyere kraftproduksjon. Infrastrukturkostnadene vil etter NVEs vurdering være noe høye sammenlignet med produsert kraft. NVE vurderer likevel at Maurneset vindkraftverk kan være et økonomisk bærekraftig prosjekt i det norsk-svenske sertifikatmarkedet. Ved en full utbygging kan vindkraftverket produsere opp mot 29 GWh. NVE vil vektlegge økonomi, vindressurser og produksjon i den samlede vurderingen.

4.2 Nettilknytning

Tiltakshaver søker om å tilknytte Maurneset vindkraftverk til regionalnettet i Hamneidet via en ny 22 kV jordkabel eller kraftledning med lengde på ca. 7 km. I følge konsesjonssøknaden må kapasiteten i

Hamneidet transformatorstasjon (66 kV/22 kV) økes fra 6 MVA til 10-15 MVA. Ymber AS, som er netteier i regionen og samtidig deleier i prosjektet, har konsesjon til 10 MVA yttelse på Hamneidet. Produksjon fra Maurneset vindkraftverk (10 MW) er så lite at det ikke vil påvirke sentralnettet i vesentlig grad, da all lastflyt fra vindkraftverket hovedsaklig vil bli internt i distribusjonsnettet. Det er oppgitt at kraftledningsnettet har kapasitet til kraftproduksjon fra Maurneset vindkraftverk. Tiltakshaver opplyser i søknaden at prosjektet vil bli meldt til Troms Kraft AS for registrering i kraftsystemutredningen.

Reidun og Asbjørn Hansen krever nettilknytning til hytta, kostnadsfritt. Reindriftsforvaltningen i Vest-Finnmark skriver at områdestyret vil tilrå at all nettilknytning skjer med jordkabel, og at jordmassene føres tilbake som dekke for grøftene og eventuelt tilsås.

NVE konstaterer regionalnettet har god kapasitet til å ta i mot produksjonen. Det vil kun ved få tilfeller i lett-lastssituasjon og full produksjon forekomme lastflyt inn mot sentralnettet. Dersom det skulle vise seg at en eventuell utbygging vil ha behov for ytterligere transformorkapasitet utover 10 MVA, må regionalnettseier omsøke dette. Ved en eventuell konsesjon vil NVE sette vilkår om at nettkapasiteten skal dokumenteres før utbygging.

Etter NVEs vurdering vil kabling av nettilknytningen redusere negative virkninger for fugl og visuelle virkninger. Etter NVEs vurdering vil kostnadene og inngrepet reduseres vesentlig dersom 22 kV jordkabelen legges i grøft langs adkomst- og internveier.

NVE vil ikke stille vilkår om at tiltakshaver skal legge inn strøm til fritidsboliger i området.

NVE konstaterer at det er tilstrekkelig kapasitet i regionalnettet for å tilknytte Maurneset vindkraftverk, men at det vil være behov for å utvide kapasiteten i Hamneidet transformator (66 kV/22 kV). Dersom det gis konsesjon, vil NVE sette vilkår om at nettkapasiteten skal dokumenteres før utbygging.

4.3 Forhold til andre planer

Regional plan for vindkraft i Troms

Miljøverndepartementet og Olje- og energidepartementet har gjennom "Retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftverk (T-1458)" oppfordret fylkene til å utarbeide regionale planer for vindkraft. Det er videre gitt anbefalinger om hvordan slike planer bør innrettes. I henhold til retningslinjene skal godkjente regionale planer legges til grunn for fylkeskommunal virksomhet og være retningsgivende for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i fylket.

Troms fylkeskommune har ikke utarbeidet egen regional plan for vindkraft.

Kommuneplanens arealdel

I kommuneplanens arealdel for Nordreisa kommune fremgår det at det aktuelle området er avsatt som LNFR-område.

Naturvernforbundet i Nordreisa skriver at de går i mot en utbygging av Maurneset vindkraftverk og ønsker at kommunen fortsatt beholder Maurnes som LNFR-område. De mener videre at kommunens ry som "naturkommune" vil bli kraftig svekket, og de ønsker at slike uberørte kystnære områder i kommunen skal bli vernet. Nordreisa kommune skriver i sin uttalelse at tiltaket ikke er i tråd med kommuneplanens arealdel fra 2002 for området. Kommunestyret anser at hvis tiltaket blir gitt konsesjon, så gir det et faglig grunnlag for å gi dispensasjon fra gjeldende arealplan. De opplyser om at tiltaket og konsesjonsbehandlingen vil legges til grunn i revisjon av kommuneplanens arealdel.

Andre vindkraftverk og energianlegg

Det foreligger ingen andre planer om vindkraftverk i regionen. Det nærmeste vindkraftverket er Fakken, som er bygd og idriftsatt, og som ligger over 40 km i luftlinje fra det omsøkte prosjektet. Kun et fåtalls vannkraftprosjekter er bygd i området. Det er for øvrig gitt konsesjon til flere småkraftverk i Lyngen.

NVEs vurdering av forholdet til andre planer

NVE konstaterer at det ikke foreligger regional plan for vindkraft i Troms. NVE understreker i den sammenheng at vindkraftprosjekter uansett vurderes på grunnlag av konkrete virkninger, og at konsekvensutredninger knyttet til vindkraftprosjekter er grundigere enn utredningene som legges til grunn i regionale planer og at det kun er et retningsgivende verktøy. NVE konstaterer at fylkeskommunen mener de ikke kan ta stilling til om konfliktnivået tilsier innsigelse fra fylkeskulturetaten før de kjenner til det totale omfanget av kulturminnebestanden i området, jamfør undersøkelsesplikten § 9 i kulturminneloven.

Nordreisa kommune stiller seg positive til at det gis konsesjon til Maurneset vindkraftverk. Det aktuelle området er i kommuneplanens arealdel avsatt som LNFR-område. Dersom det gis konsesjon til vindkraftverket, må konsesjonær søke om dispensasjon fra gjeldende planstatus.

Det foreligger ingen planer om andre vindkraftprosjekter i nærheten av Maurneset. Etter NVEs vurdering påvirker vannkraftverk i hovedsak flora og fauna tilknyttet i umiddelbar nærhet av vannstrengen som berøres. NVE mener på bakgrunn av dette at eksisterende og nye vannkraftverk ikke direkte vil forsterke virkningen av vindkraftverket. Utover dette foreligger det ingen andre planlagte inngrep og påvirkninger i området som NVE er kjent med og som anses å være relevante for vurderingen av søknad om Maurneset vindkraftverk.

I kommuneplanens arealdel er planområdet avsatt som LNFR-område og ved en eventuell konsesjon vil det være nødvendig å søke om dispensasjon fra gjeldende planstatus. NVE konstaterer at Nordreisa kommune stiller seg positiv til prosjektet. Det er ikke utarbeidet egen regional plan for vindkraft i fylket, og Troms fylkeskommune har heller ikke tatt stilling til konsesjonsspørsmålet. Fylkesmannen i Troms har fremmet innsigelse til prosjektet.

4.4 Landskap og visuelle virkninger

Plan- og influensområdet ligger i henhold til Nasjonalt referansesystem for landskap i landskapsregionen 32 *Fjordbygdene i Nordland og Troms*, og i underregionen 32.22 *Reisa/Kvænangen*. Utredningsområdet består i tillegg til selve planområdet også av tiltakets influensområde (<10 km fra tiltaket). Området er videre delt opp i tre underliggende landskapsområder, som alle er verdivurdert til middels. Det står beskrevet i utredningen at landskapets karakter er gitt av den formrike og relativt vide Reisafjorden, foran et lavt, skogkledd åsparti og med et modent alpint, høyfjell i bakgrunn. Utredningsområdet er lokalisert til ytre fjordstrøk, hvor de markerte fjordarmene gradvis utviskes og en mer sammensatt topografi med store og små øyer, halvøyer og sund. Det fremkommer av utredningen at landskapet i utredningsområdet er representativt for regionen med gode, men ikke enestående kvaliteter.

Det fremgår av utredningen at tiltaket vil ha størst virkninger for INON, høyereliggende fjellområder, fjellområdet i det nærmeste influensområdet og områdene rund Maurneset. For planområdet med tilgrensende områder vil tiltaket ha stor negativ virkning i form av støy og visuelle virkninger. I nærområdet (<500 meter) vil vindturbinene dominere synsinntrykket. Landskapets karakter vil endres, og skyggekast/refleksblink vil fremheve inngrepet og forsterke virkningene. Fra avstand vil

vindturbinene framstå som nye og tydelige fysiske elementer i landskapet. Plasseringen av vindturbinene øverst på ås-formasjonen på Maurneset medfører at turbinene vil bli eksponert over store deler av influensområdet, som omfatter åpne sjøarealer i nord, øst og sør. Bruken av disse arealene er for øvrig oppgitt til å være relativt liten. Det fremgår av utredningen at flere av de viktigste referanseområdene og enkeltlokalitetene samt steder med bebyggelse ikke vil bli influert. Samlet er virkninger for landskap vurdert til å være middels/stort negativ.

DN skriver i tematisk konfliktvurdering at området er relativt typisk for regionen og er av middels verdi. Vindkraftverket vil være dominerende og synlig over store avstander på grunn av det åpne landskapet. I tematisk konfliktvurdering er konfliktgraden vurdert til C for temaet landskap.

Fylkesmannen mener at den sentrale beliggenheten til Maurneset i "Reisabassenget", utgjør en viktig del av et variert og mangfoldig kultur- og naturlandskap med store verdier.

Odd Rudberg og Trude Indrebø skriver at de ikke ønsker at inngrepet skal gjennomføres slik som planlagt. Enkel infrastruktur, umiddelbar nærhet til LNFR-område, ett inngrepsfritt og svært godt egnet og tilgjengelig område for friluftsliv, samt fiske i vann og fjord, var kvaliteter de verdsatte da de kjøpte tomt og bygde hytte i området. De ønsker å beholde det slik framover. Videre mener de alt dette vil endre seg dramatisk ved en utbygging og spesielt med adkomstvei etter alternativ 1. De trekker frem området som eneste INON i Reisafjorden, og at området derfor har allmenn betydning for nåværende og fremtidig bruk.

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF), Troms skriver at de er imot etablering av Maurneset vindkraftverk. De mener tiltaket har store konsekvenser for friluftslivet, vil endre verdifullt kystlandskap, vil føre til bortfall av all INON på Maurneset og i tillegg være lite samfunnsnyttig. De mener det er behov for grundigere kartlegging og verdivurdering av storskalalandskapet, som området er en del av, med Lyngen som destinasjon. De mener vindturbinene vil bli svært dominerende og prege landskapsbildet i den delen av Nord-Troms. De skriver at opplevelsen av urørt natur og landskap er av de viktigste fundamentene for turistnæringen.

NVE konstaterer at planområdet ikke tidligere er preget av tekniske inngrep. Etter NVEs vurdering vil planområdet med vindkraftverket endre karakteren til landskap med vindturbiner, som av mange oppleves som dominerende. En utbygging av vindkraftverket vil tilføre området et teknisk, moderne og industrielt landskapselement, som vil endre og prege landskapskarakteren i området.

Vindkraftverket er plassert på ås-formasjonen på Maurneset ca.150 moh og ligger åpent og eksponert til for store deler av sjøarealene i Reisafjorden og for høyereliggende områder. NVE konstaterer at vindkraftverket vil være godt synlig for disse områdene. Anlegget er relativt lite med kun fire vindturbiner. Dette kan redusere opplevelsen av vindkraftverket som et dominerende landskapselement. Tilsvarende vil den dominerende opplevelsen avta med avstand til anlegget. Vindkraftverket kan også oppfattes som et positivt landskapselement av noen, fordi det blant annet representerer elektrisitetsproduksjon basert på en fornybar energikilde, og slik bidrar til å møte det moderne samfunns etterspørsel etter energi.

Det omsøkte vindkraftverket er lite og planområdet gir begrensede muligheter til avbøtende tiltak i form av å fjerne eller flytte vindturbiner for å redusere de visuelle virkningene. Etter NVEs vurdering er det derfor ikke relevant å vurdere avbøtende tiltak for å redusere virkningene.

NVE konstaterer at lysmerking vil forsterke de visuelle virkningene av vindkraftverket for områder som allerede er eksponert for turbinene, særlig om natten, i skumring og mørke dager. NVE konstaterer at hinderlysmarkering av vindturbiner fastsettes i medhold av forskrift som forvaltes av Luftfartstilsynet. Det kan bli aktuelt med passiv lysmerking, noe som innebærer kun aktivering av lyskilden ved passering av fly.

Maurneset vindkraftverk vil etter NVEs vurdering oppleves som et dominerende landskapselement spesielt fra Reisafjorden og fra høyereliggende områder, så vel som inne i og i nær tilknytning til planområdet. Dette vil avta med avstanden til anlegget. Anlegget vil etter NVEs vurdering endre landskapets karakter, noe som igjen kan påvirke landskapsopplevelsen. NVE vil vektlegge virkninger for landskap i den samlede vurderingen.

4.5 Kulturminner og kulturmiljøer

Det er ikke registrert automatisk freda kulturminner i planområdet, men potensialet for funn av både samiske og andre kulturminner er vurdert til middels-stort. Potensialet for funn av nyere tids kulturminner er vurdert til lite. Det fremgår av utredningen at alternativ 1 for adkomstvei vil berøre Seglnes kulturmiljø. I hovedsak er virkningene av vindkraftanlegget for kulturminner og kulturmiljø i influensområdet knyttet til visuelle virkninger. Følgende kulturmiljøer vil bli påvirket visuelt: Finnbybukta, Hamneidet, Kobbpollen, Taskeby, Oksfjordhamn, Klubbeneshamn og Stornes. Avstand og topografiske forhold tilsier at graden av virkninger vil variere. Ingen av disse kulturmiljøene er vurdert til å bli påvirket i vesentlig grad. Seglnes kulturmiljø vurderes til å ha middels verdi med bakgrunn i samisk aktivitet og bosetning. Kulturmiljøet har kjente kulturminner i form av urgrav og fangstgrop. Andre kjente kulturminner er ikke kartfestet og det er usikkert om disse vil bli direkte berørt av tiltaket. Utover det vurderes omfanget først og fremst å gjelde visuelle virkninger. Tiltaket er vurdert til å medføre middels konsekvens for Seglnes.

I tematisk konfliktvurdering fra Riksantikvaren står det at influensområdet har verdi som et område med rik bestand av automatisk freda kulturminner, herunder samiske. Det er i tillegg en vedtaksfredet bygning i influensområdet. Planområdet er i direkte konflikt med et kulturmiljø med samiske kulturminner (Seglnes). De har vurdert potensialet for funn av uregistrerte samiske kulturminner i planområdet til stort. I tematisk konfliktvurdering er konfliktgraden satt til C.

Troms fylkeskommune skriver i brev vedrørende kulturminner at før de kan ta stilling til prosjektet er de nødt til å kjenne til det totale omfanget av kulturminnebestanden i området, jamfør undersøkelsesplikten § 9 i kulturminneloven. De skriver at det er middels til stort potensial for ytterligere funn av automatisk freda kulturminner og usikkerhet om kjente automatiske fredete kulturminner vil bli direkte berørt av tiltaket. På bakgrunn av dette mener de at kunnskapsgrunnlaget ikke gir et tilstrekkelig vedtaksgrunnlag for å avklare konfliktnivået til kulturminner i planområdet. De stiller derfor krav om at de må undersøke området nærmere. Sametinget skriver at de anser det er stor sannsynlighet for at det finns flere uregistrerte kulturminner i planområdet og langs adkomstveien og nettilknytningstraseen. De ønsker i den forbindelse å gjennomføre undersøkelsesplikten i henhold til § 9 i kulturminneloven før vedtak treffes.

NVE konstaterer at det ikke er kjente automatisk freda kulturminner i planområdet, men at potensialet for funn er vurdert til å være stort, særlig for samiske kulturminner. En utbygging av vindkraftverket kan derfor potensielt medføre at automatisk freda kulturminner blir berørt. NVE vil derfor fastsette vilkår om at undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 skal være oppfylt før godkjenning av miljø-, transport- og anleggsplanen. Etter NVEs vurdering vil dette kunne hindre direkte virkninger med eventuelle potensielle kulturminner i planområdet gjennom plantilpasninger. Maurneset vindkraftverk vil medføre visuelle virkninger for kulturmiljøer i influensområdet, herunder Hamneidet og Stornes som er vurdert til å være av stor verdi. Tiltaket vil kunne medføre reduksjon i opplevelsesverdien av kulturminnene og -miljøene som blir visuelt berørt, men virkningene er etter NVEs vurdering ikke av et slikt omfang at hensynet til kulturminner tillegges betydelig vekt i den samlede vurderingen. En vurdering av visuelle virkninger vil i stor grad overlappe med vurderinger gjort under "Landskap", og det vises til kapittel 4.4.

NVE konstaterer at det ikke er kjente automatisk freda kulturminner i planområdet, men at potensialet for funn er vurdert til å være stort, særlig for samiske kulturminner. Kulturminner og kulturmiljø i influensområdet vil i hovedsak bli påvirket av visuelle virkninger, herunder Hamneidet og Stornes. Etter NVEs vurdering er deres verdi og avstand til vindturbinene samt graden av påvirkning, av en slik karakter at hensynet til kulturminner og kulturmiljø ikke vil vektlegges i den samlede vurderingen. NVE konstaterer at alternativ 1 for adkomstvei vil berøre Seglnes kulturmiljø. NVE vil vektlegge virkninger for Seglnes kulturmiljø i den samlede vurderingen. NVE vil ved en eventuell konsesjon fastsette vilkår om at undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 skal være oppfylt før NVE godkjenner miljø-, transport- og anleggsplanen.

4.6 Friluftsliv og ferdsel

Plan- og influensområdet omfatter store sjøarealer og flere nærturområder for befolkningen i Skjervøy og Nordreisa kommuner. Det er flere hytter i området, og det fremgår av utredningen at planområdet er et viktig nærturområde, særlig for hytteeiere. I følge utredningen er ikke planområdet av de mest betydningsfulle lokalt, og er verdivurdert til middels. Det finnes alternative områder med tilsvarende kvaliteter i nærheten, men vindkraftverket vil medføre visuelle virkninger også for disse. I influensområdet er Steinsvik med tilrettelagt badeplass verdivurdert til stor verdi og det finnes tydelige og dels merkede stier spredt innenfor store deler av utredningsområdet. Samlet konsekvensgrad for friluftsliv og ferdsel er vurdert til middels negativ.

DN skriver at for det lokale friluftslivet er verdien stor, og området er viktig i regional sammenheng. De mener planområdet vil bli endret som område for friluftsliv og alternative områder vil bli visuelt påvirket. Fylkesmannen i Troms skriver at selve området som friluftsområde vil bli sterkt berørt av anlegget i form av landskapsforringelse og støy. De skriver at området er viktig og "lettgått" og mye brukt lokalt. De viser til fylkeskommunens pågående prosjekt med kartlegging og verdisetting av friluftsområder i kommunen, hvor lokal medvirkning er vektlagt i prosessen. De viser også til at fylkeskommunen har vurdert Maurneset til viktig i både Nordreisa og Skjervøy sin kartlegging, og påpeker at fire svært viktige friluftsområder blir visuelt berørt av tiltaket, men bare ett svært viktig område fremkommer i utredningen.

Odd Rudberg og Trude Indrebø skriver at de ikke ønsker at inngrepet skal gjennomføres slik som planlagt. Enkel infrastruktur, umiddelbar nærhet til LNFR-område, ett inngrepsfritt og svært godt egnet og tilgjengelig område for friluftsliv, samt fiske i vann og fjord, var kvaliteter de verdsatte da de kjøpte tomt og bygde hytte i området. De ønsker å beholde det slik framover. De mener alt dette vil endre seg dramatisk, med en utbygging av vindkraftverket og spesielt med adkomstvei etter alternativ 1. De trekker frem området som eneste INON område i Reisafjorden, og at området derfor har allmenn betydning for nåværende og fremtidig bruk. Olaf Hansen og Kaisa-Wenche Vivisdatter skriver at området er lett tilgjengelig og at der fungerer som et nær-friluftsområdet for mange. Det har kystnære kvaliteter som er unike for kommunen. Hansen og Vivisdatter skriver at anlegget vil forårsake støyforurensing og dette vil ødelegge opplevelsen av friluftsliv og mulighetene for rekreasjon, og at det er få områder i kommunen, som fremdeles kan tilby slike kvaliteter. Mikkelsen hevder at området har vært mye brukt som utfartsområde både fra Nordreisa og Skjervøy og en utbygging vil ødelegge det unike friluftsområdet.

Naturvernforbundet i Nordreisa mener at kommunens ry som "naturkommune" vil bli kraftig svekket. Naturvernforbundet skriver at området er et av få kystnære INON områder, og mener dette må vektlegges i saken. Naturvernforbundet skriver at de kystnære områdene gir muligheter for friluftsliv

og naturturisme, som blant annet er kommunens satsningsområder. De mener Maurneset gir unike naturopplevelser og er verdifull i den sammenheng.

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF), Troms er imot etablering av Maurneset vindkraftverk. De mener tiltaket vil ha store konsekvenser for friluftslivet, og at det vil endre verdifullt kystlandskap, føre til bortfall av all INON på Maurneset og i tillegg være lite samfunnsnyttig. De mener inngrepene vil forringe friluftslivsutøvelsen og naturopplevelsen vil reduseres. Norges Miljøvernforbund (NMF) hevder at støy, skyggekast og iskast fra turbinene vil skape problemer for friluftsliv i området. De skriver at området er brukt som friluftsområde av innbyggere i regionen og flere hytter er etablert i området. De mener etablering av vindkraftanlegg på Maurneset vil fortrenge friluftslivet bort fra området.

Grendeutvalget trekker frem økt tilgjengelighet og bruk av området.

NVE registrer at flere har uttalt bekymringer og motstand mot prosjektet på bakgrunn av virkninger for friluftsliv. NVE konstaterer at tilgjengeligheten til området er god. Det er ikke gjennomført egne tiltak for tilrettelegging for friluftsliv i planområdet, og området brukes hovedsakelig som turterreng av lokalbefolkningen. Friluftsområdene i influensområdet anvendes av både lokale og til dels av regionale brukere, og omfatter nærturområder, båtutfartsområder, turområder med utsiktskvaliteter, fiske- og badeplasser. Etter NVEs vurdering vil tiltaket først og fremst endre opplevelsesverdien av friluftslivet flere steder i og rundt planområdet, særlig for brukergrupper som ønsker å oppleve stillhet og urørt natur. Naturopplevelsen kan bli dominert av vindturbinene i form av støy, skyggekast og visuelle virkninger. I perioder kan det bli ferdselsbegrensninger i vindkraftverket på grunn av fare for iskast, se kapittel 4.12 for nærmere vurdering. NVE legger til grunn at friluftsliv kan bedrives som før i området, men opplevelsen vil kunne bli vesentlig endret. NVE konstaterer at det er noe fritidsbebyggelse i nærheten i influensområdet, og Maurneset vil berøre deres nærturterreng. Avstanden tilsier at fritidsbebyggelsen ikke vil bli vesentlig berørt i form av støy og skyggekast, se kapittel 4.10-4.11. NVE konstaterer at det er flere områder med stor verdi, lokalt og regionalt, for friluftsliv i influensområdet til vindkraftverket, og at dette også har en viss verdi i reiselivssammenheng, se kapittel 4.7. Etter NVEs vurdering er de viktigste virkningene for disse områdene knyttet til det visuelle, og samtlige aktiviteter vil kunne bedrives som før. Med økende avstand til vindturbinene vil påvirkningen på friluftslivsområder bli mindre, men friluftsopplevelsen knyttet til urørt natur vil likevel bli endret.

Erfaringer fra andre vindkraftverk i Norge tyder på at det ikke nødvendigvis blir mindre friluftslivsaktivitet i et område der vindkraft etableres. Turopplevelsen blir for mange endret blant annet på grunn av de visuelle virkningene, og mange opplever at den uberørte naturen er borte. Utbygging av veinett kan samtidig føre til at nye brukergrupper vil bruke området. Erfaringer fra etablerte norske vindkraftverk, blant annet i Smøla og Lebesby, viser at friluftslivsaktiviteten i vindkraftverk kan være relativt høy, og at syklistene kan bli en ny brukergruppe.

Maurneset vindkraftverk vil medføre virkninger for friluftsliv i planområdet og i nær tilknytning til planområdet i form av visuelle virkninger, støy, skyggekast og mulig iskast. Området fungerer hovedsakelig som et nærturområde. Etter NVEs vurdering finnes det flere alternative friluftsområder i nærheten, men visuelle virkninger vil påvirke også disse områdene. Tiltaket vil også være synlig fra sjøen. NVE legger til grunn at friluftsliv kan bedrives som før i området, men opplevelsen vil kunne bli vesentlig endret. NVE legger imidlertid til grunn at planområdet ikke er et viktig friluftslivsområde i regional og nasjonal forstand, og vurderer at tiltaket alene ikke vil medføre store negative virkninger for friluftsliv. En etablering av Maurneset vindkraftverk kan etter NVEs vurdering føre til at nye brukergrupper vil benytte

planområdet til friluftsliv. NVE vil vektlegge virkninger for friluftsliv i den samlede vurderingen.

4.7 Reiseliv

NMF skriver at vindturbiner er en trussel mot reiselivsnæringen, vil føre til store verditap på eiendommer og skape usikkerhet rundt investeringer i næringslivet og dermed nye arbeidsplasser i regionen. FNF poengterer at opplevelsen av urørt natur og landskap er de viktigste fundamentene for turistnæringen, og at vindkraftverket vil medføre virkninger for disse.

NVE legger til grunn at en vindkraftutbygging kan redusere områdets landskapskvaliteter og prege opplevelsen av landskap og natur i influensområdet. Maursundet/ Reisafjorden er et stort sammenhengende båtutfartsområde for beboere i Nordreisa og Skjervøy kommuner og er benyttet i reiselivssammenheng. For noen kan vindkraftverket redusere interessen for å besøke området, og dermed påvirke naturbasert reiseliv i regionen i negativ forstand. Etter NVEs vurdering tilsier det begrensede omfanget av reiselivsnæringen i kommunen sammen med størrelsen på prosjektet, at vindkraftverket ikke vil medføre vesentlige ulemper for reiseliv og turisme. Etter NVEs vurdering kan vindkraftutbygging gi enkelte positive virkninger for den lokale reiselivsnæringen i form av økt aktivitet i forbindelse med anleggsarbeid, hvor det vil være noe behov for overnattings- og serveringstjenester. Erfaringer fra andre vindkraftverk viser at reiselivsbedrifter kan oppleve positive virkninger også i driftsperioden, blant annet ved vedlikeholdsarbeid i vindkraftverket.

Etter NVEs vurdering vil en utbygging av Maurneset vindkraftverk medføre små negative virkninger for reiseliv og turisme i kommunen. Eventuelle virkninger vil i hovedsak være relatert til naturbasert reiseliv i form av visuelle virkninger og støy. En vindkraftutbygging vil etter NVEs vurdering kunne gi enkelte positive virkninger for reiselivsnæringen i området ved noe økt behov for overnattings- og serveringstjenester, særlig i anleggsperioden. NVE vil ikke vektlegge virkninger for reiseliv i den samlede vurderingen.

4.8 Naturmangfold

NVE har vurdert tiltaket etter naturmangfoldloven §§ 8-12, jmfør § 7. Nedenfor følger en omtale og vurdering av vindkraftverkets virkninger for naturmangfold, inndelt etter undertemaene naturtyper og vegetasjon, fugl og annen fauna. NVE viser til vurdering av kunnskapsgrunnlaget for naturmangfoldet i kapittel 3.7 i vedlegget "Tematiske konfliktvurderinger, innkomne merknader og vurdering av beslutningsgrunnlaget", og vurdering av samlet belastning i henhold til naturmangfoldloven § 10 i kapittel 4.8.4.

Det har kommet inn flere uttalelser knyttet til naturmangfoldet i området. I tematisk konfliktvurdering skriver DN at området er viktig for fugl og naturtyper/flora. De har gitt tiltaket kategori C for temaet naturmiljø. Fylkesmannen mener begrenset størrelse og valgt lokasjon ikke er forenlig med naturmangfoldlovens formål. De minner om naturmangfoldlovens § 12 i forbindelse med lokalisering av anlegget. Hans Mikaelsen mener at Maurneset vindkraftverk vil gjøre stor skade på naturen, dyreliv og friluftsliv. Naturvernforbundet i Nordreisa henviser til DN, som har definert Maurneset som et område med viktige naturverdier. Naturvernforbundet fremhever uberørt kystlandskap og biologisk mangfold, og mener virkningene for miljøet er uakseptable sammenlignet med nytteverdien av tiltaket. De ønsker at slike uberørte kystnære områder i kommunen skal bli vernet.

4.8.1 Naturtyper og vegetasjon

Det fremgår av utredningen at utredningsområdet er et av de nordligste områdene i Norge med mellomboreal vegetasjon. Maurneset er småkupert og stort sett kledd med småvokst og glissen

bjørkeskog. Berggrunnen er for øvrig fattig og i utredningen beskrives arts mangfoldet i planområdet som triviell. Det er ikke registrert utvalgte naturtyper eller prioriterte plantearter innenfor planområdet. I planområdet er det registrert to verdifulle naturtypelokaliteter, en på Murnestinden og en ved Seglnessvannet. De to registrerte naturtypene er *rikmyrer*, som er vurdert til middels verdi/lokalt viktige (C). Videre er det kjent tre rødlistede karplanter i området. Disse er *bakkesøte* (NT), som ble påvist i 1936 og ikke gjenfunnet i 2009, i tillegg til *marinøkkel* (NT) og *fellmarinøkkel* (NT), som ble funnet i 2009, men med svært sparsomme forekomster på sørsiden av halvøya. Det er ikke registrert rødlistede lav, moser eller sopp i området, og potensialet vurderes som lavt. Området er gitt liten verdi med hensyn til naturtyper og vegetasjon. Tiltaket er gitt samlet konsekvensgrad middels negativ, dersom det primært omsøkte alternativet for adkomstvei velges, da dette alternativet kan berøre en rikmyrlokalitet og to rødlistede arter.

NVE har vektlagt at vegetasjonen i området er representativ for regionen og er samlet gitt liten verdi i utredningen. Etter NVEs vurdering vil tiltaket i liten grad berøre viktige naturtypelokaliteter og rødlistede plantearter. Potensialet for andre vesentlige funn er vurdert som lavt. Etter NVEs vurdering vil det være mulig å unngå vesentlige og potensielle negative virkninger for de registrerte verdifulle naturtypelokalitetene *rikmyrer* og rødlistede karplanter, *marinøkkel* (NT) og *fellmarinøkkel* (NT), dersom det tas hensyn til dette ved detaljplanleggingen av tiltaket. NVE vil derfor fastsette krav om at forhold til verdifulle naturtypelokaliteter og rødlistede plantearter, som kan bli berørt skal omtales i en miljø-, transport- og anleggsplan. I planen skal det blant annet redegjøres for hvordan ulemper for de verdifulle naturtypelokalitetene og rødlistede plantearter kan unngås ved plantilpasninger. Planen skal godkjennes av NVE.

NVE kan ikke se at etablering av Maurneset vindkraftverket vil være i strid med forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer og plantearter, jamfør naturmangfoldloven §§ 4 og 5, dersom det tas hensyn til verdifulle naturtypelokaliteter og rødlistede plantearter ved detaljplanlegging av anlegget. NVE vil ved en eventuell konsesjon fastsettes vilkår om at det skal utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan. I planen skal det blant annet kort redegjøres for hvordan ulemper for berørte naturtypelokaliteter og eventuelle rødlistede plantearter kan unngås ved plantilpasninger. NVE vil vektlegge virkninger for naturtyper og vegetasjon i den samlede vurderingen.

4.8.2 Fugl

Influensområdet for fugl er i utredningen avgrenset til 1-2 km fra planområdet. Sammen med planområdet utgjør dette til sammen utredningsområdet/undersøkelsesområdet. I følge utredningen er det registrert tre hekkeplasser for havørn (norsk ansvarsart) i og i nærheten av planområdet. Dette er sannsynligvis alternative reirlokalteter for det samme paret. Videre er det registrert ett hekkende par med tjuvjo (NT) og minst ett par rødstilk (norsk ansvarsart) i planområdet. Maurneset er i utredningen oppgitt til å være et lokalt viktig område for orrfugl og lirype. Jaktfalk (NT) og vandrefalk (NT) ble observert i planområdet, men planområdet er trolig lite aktuelt som hekkeplass for disse artene.

I utredningsområdet hekker et fåtalls steinskvett (NT) og bergirisk (NT) spredt. Hamneidet er registrert som et viktig rasteområde under vartrekktet for grågås og lokalt rasteområde for flere våtmarksfugler.

Utredningsområdet er gitt middels-stor verdi for fugl og annen fauna, se kapittel 4.8.3 for vurderinger av sistnevnte. Mulige virkningene er knyttet til kollisjonsrisiko for havørn på trekk mellom hekkeplass og næringssøksområder. I tillegg kan anlegget føre til forstyrrelse for våtmarksfugl og hønsefugl, særlig i anleggsperioden. Kraftledning inn til Hamneidet transformatorstasjon kan i tillegg medføre kollisjonsrisiko for grågås og andre andefugler. Samlet konsekvensgrad for fugl er vurdert til middels.

Følgende merknader har kommet inn for temaet fugl:

DN hevder at vindkraftverket kommer i konflikt med fugl i form av kollisjonsrisiko for havørn og vil føre til noe forventet tap av lirype, orrfugl og tjuvjo. Videre vil en kraftledning potensielt kunne medføre kollisjonsrisiko for fugl blant annet grågås og andefugl. Fylkesmannen viser til konsekvensvurderingene i utredningen, og trekker frem kollisjonsrisiko for havørn på trekk mellom hekkeplasser og næringssøksområder, samt kollisjonsrisiko for ørner som oppholder seg i området rundt hekkeplasser, som de mest negative konsekvensene for fugl. De understreker at tiltross for gjennomføring av avbøtende tiltak vil konsekvensene for det biologiske mangfoldet være middels negativ. Hansen og Vivisdatter fremhever det biologiske mangfoldet, herunder rødlistede fuglearter, og naturkvaliteten som et kystnært inngrepsfritt område på Maurneset. De mener dette må bevares for ettertiden og at virkningene for miljø vil være uakseptable. Området er lite og anlegget vil være dominerende og ødelegge området som natur- og friluftsområde. NMF skriver at det er registrert hekking av minst ett par havørn på Maurneset. De skriver videre at de er bekymret for konsekvensene vindturbiner har for rovfugler, som er sårbare, og rødlistede arter globalt. De skriver at Norge har et internasjonalt ansvar for å ta vare på slike arter.

Nedenfor følger en omtale av aktuelle rødlistede arter, deres bestandssituasjon og vurdering av eventuelle virkninger tiltaket har på disse. Artene er registrert i plan- og influensområdet.

Havørn (norsk ansvarsart)

I planområdet til Maurneset vindkraftverk er det registrert tre reirlokalteter, som trolig er alternative lokaliteter til ett hekkende par. En av lokalitetene ligger i umiddelbar nærhet til alternativ 1 for adkomstvei. Bestanden av havørn i Norge er anslått til å være 3000-4000 par. Havørn er en norsk ansvarsart, som betyr at Norge er forpliktet til å opprettholde en levedyktig bestand. NVE legger til grunn at det er en positiv bestandsutvikling for havørn i Norge. Erfaringer fra Smøla viser at havørnen er kollisjonsutsatt, men at den lokale havørnbestanden ikke har gått ned etter at Smøla vindkraftverk ble etablert. Det er kjent at havørn bruker store områder i forbindelse med næringssøk. På grunnlag av eksisterende kunnskap om havørn og vindkraftverks virkninger for arten, vil tiltaket etter NVEs vurdering ikke påvirke bestandsutviklingen for arten regionalt eller nasjonalt. Den lokale bestanden kan bli påvirket i form av kollisjon med roterende turbinblader. NVE vil vektlegge områdets betydning for arten i den samlede vurderingen for fugl

Tjuvjo (NT)

Tjuvjo (NT) er trolig den eneste våtmarksfuglen som er antatt hekkende i planområdet (2009), og samtidig den eneste registrerte arten som er rødlistet nær truet (NT). Det er antatt at det i dag er en bestand på litt under 20000 reproduserende individ, noe som er i nedre nivå av tidligere bestandsanslag (9000-14000 par ref. Birdlife International 2004). Det foreligger lite kunnskap om bestandsendringer, og antagelser om en nedgang på 10 % klassifiserer arten til nær truet (NT) kategorien. Etter NVEs vurdering vil tiltaket kunne påvirke den lokale bestanden, men tapet vil eventuelt være lite da arten har store ungekull og ser ut til å kunne tolererer vindturbiner. På bakgrunn av dette er det lite trolig at den regionale og nasjonale bestanden vil bli påvirket. NVE vil, dersom det gis konsesjon, sette vilkår om at konsesjonær skal vise hvordan tjuvjo (NT) kan hensyntas i miljø-, transport- og anleggsplanen. NVE vil vektlegge potensielle virkninger for arten i samlet vurdering av fugl.

Andre fugler

Både jaktfalk (NT) og vandrefalk (NT) er observert i planområdet, men etter NVEs vurdering er det lite som tyder på at det aktuelle området er et viktig funksjonsområde for artene. Etter NVEs vurdering vil ikke tiltaket påvirke den lokale, bestandsutviklingen av jaktfalk (NT) og vandrefalk (NT).

Rødstilk (norsk ansvarsart) er observert hekkende i Seglnesbukta. Det er ikke entydige indikasjoner på bestandsnedgang siste 10 års periode som kvalifiserer til rødlisting, og etter NVEs vurdering tilsier tiltakets omfang og foreliggende kunnskap om arten og deres bestandsutvikling, at Maurneset vindkraftverk trolig ikke vil påvirke bestanden lokalt.

Steinskvett (LC) er observert hekkende spredt i utredningsområdet. Arten har blitt oppgradert til livskraftig i rødlista, og tiltakets omfang tilsier at vindkraftverket ikke vil medføre vesentlig endring i bestandsutviklingen for arten.

Bergirisk (NT) er vurdert som potensiell hekkende i utredningsområdet. I Norge regner man med 100.000-500.000 hekkende par. Etter NVEs vurdering er virkningene av tiltaket for bergirisk små, og området er heller ikke av særlig betydning for arten. Erfaringer fra andre vindkraftverk tilsier at artene ikke er spesielt utsatt kollisjoner eller forstyrrelse.

Det er observert orrfugl og lirype på Maurneset. Etter NVEs vurdering er virkninger for orrfugl først og fremst knyttet til fragmentering av spillplasser gjennom blant annet internveinettet. Tiltakets begrensede omfang tilsier at arten ikke vil bli påvirket i vesentlig grad. Når det gjelder lirype, viser NVE til erfaringer fra forskningsprosjektet om vindturbiner og fugl fra Smøla, der en foreløpig konklusjon er at den endemiske arten smølalirype er kollisjonsutsatt, men at det ikke er registrert en unnvikelseeffekt eller bestandsnedgang som følge av Smøla vindkraftverk. Etter NVEs vurdering vil Maurneset vindkraftverk utgjøre en kollisjonsrisiko for enkeltindivider, men ikke ha betydning for den regionale eller nasjonale bestandsutviklingen.

En kraftledning inn til Hamneidet transformatorstasjon vil kunne medføre kollisjonsrisiko for grågås og andre andefugler. NVE konstaterer at det foreligger få erfaringer fra vindkraftverks virkninger på fugletrekk, men ut fra det NVE kjenner til tilsier nåværende kunnskap at virkninger for fugl på trekk er beskjedne. Maurneset er ikke kjent som et trekkområde av vesentlig betydning for arter beskrevet i utredningen. NVE har derfor vurdert at tiltaket ikke vil ha betydning for bestandsutviklingen for disse artene.

Samlet vurdering av virkninger for fugl

NVE konstaterer at det kun er tjuvjo (NT) som er rødlistet som nær truet (NT) og samtidig har reirlokaltet i planområdet. I tillegg er området av vesentlig betydning for havørn (norsk ansvarsart). NVE har vektlagt at tiltaket kan medføre virkninger for disse fagleartene hovedsakelig i form av kollisjon med vindturbinene. Etter NVEs vurdering kan tiltaket potensielt ha betydning for den lokale bestandsutviklingen for tjuvjo (NT) og havørn (norsk ansvarsart). Utredningen gir en god oversikt over hekkelokaliteter og viktige funksjonsområder for artene i og ved planområdet. Det gjør at konsesjonær, ved detaljprosjektering av vindkraftverket og planlegging av anleggsperioden, kan iverksette tiltak for å redusere mulige virkninger for fugl. NVE vil i en eventuell konsesjon sette vilkår om at anleggsarbeid skal unngås tett opptil sårbare hekkelokaliteter for fugl i deres mest sårbare perioder. På bakgrunn av dette vil NVE dersom det gis konsesjon stille krav til utarbeidelse av en miljø-, transport- og anleggsplan, hvor det skal redegjøres for hvordan truede og sårbare rødlistede arter, herunder tjuvjo (NT), kan ivaretas. NVE vil ved meddelelse av en eventuell konsesjon fastsette vilkår om at internveiene i vindkraftverket ikke skal være åpne for allmenn motorisert ferdsel, slik at forstyrrelsene for sårbare arter i området reduseres. Tiltakshaver skal bære kostnadene i forbindelse

med utarbeidelse og gjennomføring av planen, jmfør naturmangfoldloven § 11. Ved en eventuell konsesjon vil NVE fastsette vilkår om at konsesjonær skal benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder for å unngå eller begrense virkninger for naturmangfoldet, jmfør naturmangfoldloven § 12.

Basert på utredningene, andre opplysninger og eksisterende kunnskap om fugl mener NVE at tiltaket alene ikke vil ha betydning for den regionale eller nasjonale bestandsutviklingen for truede og sårbare fuglearter, jf. naturmangfoldloven § 5.

NVE konstaterer at området er et lokalt viktig område for tjuvjo (NT) og havørn (norsk ansvarsart). Tiltaket kan potensielt medføre kollisjonsfare, fortrenkning og forstyrrelse for artene og med det påvirke den lokale bestanden. For å sikre at tilstrekkelige hensyn tas til naturmiljøet i anleggs- og driftsperioden ved en eventuell konsesjon, vil NVE fastsette krav om at det skal utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan, hvor det skal redegjøres for hvordan havørn (ansvarsart) og tjuvjo (NT) kan ivaretas. Etter NVEs vurdering vil tiltaket alene ikke ha betydning for den regionale eller nasjonale bestandsutviklingen for truede og sårbare fuglearter, og etablering av vindkraftverket vil derfor ikke komme i strid med forvaltningsmål for arter, jmfør naturmangfoldloven § 5. NVE vil vektlegge virkninger for fugl i den samlede vurderingen.

4.8.3 Annen fauna

Det fremgår av utredningen, at i influensområdet er Storbukta og planområdet nordøst på Maurneset registrert som yngleplass for oter (VU). Det er også registrert elg, hjort, hare, rev, smågnagere og andre vanlig arter i utredningsområdet. I anleggsperioden vil tiltaket kunne forårsake forstyrrelseeffekter for hjortevilt i planområdet. I konsekvensvurderingen er området vurdert til å ha ubetydelige negativ virkning for annen fauna.

NVE konstaterer at oter (VU) er registrert ved to lokaliteter nær kysten i området. Oter (VU) har sitt leveområde i tilknytning til kyst eller ferskvann og NVE er ikke kjent med at vindkraftverk vil medføre vesentlige virkninger for arten. Videre vil tiltaket etter NVEs vurdering ha små virkninger for hjortedyr. NVE legger til grunn at disse artene kan bli forstyrret av tiltaket i anleggsperioden, men at dyrene forventes å tilpasse seg vindkraftverket etter noe tilvenningstid. Erfaringer viser at vilt tilpasser seg anlegget i driftsfasen og venner seg til de tekniske konstruksjonene over tid. Etter NVEs vurdering vil virkningene for andre arter være liten.

Etter NVEs vurdering vil tiltaket alene ikke ha betydning for den regionale eller nasjonale bestandsutviklingen for truede og sårbare arter, og etablering av vindkraftverket vil derfor ikke komme i strid med forvaltningsmål for arter, jmfør naturmangfoldloven § 5. NVE vil ikke vektlegge virkninger for annen fauna i den samlede vurderingen.

4.8.4 Samlet belastning for naturmangfold

I henhold til naturmangfoldloven § 10 skal påvirkningen av et økosystem vurderes ut i fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli påvirket av. Ifølge forarbeidene (Ot.prp. 52 (2008-2009) s. 381-382) er det effekten på naturmangfoldet som skal vurderes i prinsippet om samlet belastning, ikke det enkelte tiltaket som sådan. For å kunne gjøre dette er det nødvendig med kunnskap om andre tiltak og påvirkning på økosystemet, hvor det både skal tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede framtidige inngrep.

Det nærmeste vindkraftverket er Fakken, som er bygd og idriftsatt, og som ligger over 40 km i luftlinje fra det omsøkte prosjektet. Kun et fåtalls vannkraftprosjekter er bygd i regionen. Det er for

øvrig gitt konsesjon til flere småkraftverk innover i Lyngen. Etter NVEs vurdering påvirker vannkraftverk i hovedsak flora og fauna tilknyttet i umiddelbar nærhet av vannstrengen som berøres. NVE mener på bakgrunn av dette at eksisterende og nye vannkraftverk ikke vil forsterke virkningen av vindkraftverket. Utover dette foreligger det ingen andre planlagte inngrep og påvirkninger i området, som NVE er kjent med og som anses å være relevante for vurderingen av samlet belastning for Maurneset vindkraftverk. NVE har lagt til grunn det omsøkte tiltakets begrensede omfang. NVE har videre lagt til grunn at avstand til andre relevante inngrep av betydning for samlet belastning. Med bakgrunn i dette er det etter NVEs vurdering lite som tyder på at Maurneset vindkraftverk sammen med andre planer vil medføre vesentlige negative virkninger for naturmangfoldet.

NVE har i det ovenstående redegjort for samlet belastning for naturmangfold. Vi legger til grunn at kravene til vurdering av samlet belastning etter naturmangfoldloven § 10 er oppfylt.

4.9 Inngrepsfrie naturområder (INON) og vernede områder

Flere av høringsinstansene påpeker at INON vil gå tapt ved en utbygging av det omsøkte vindkraftverket. FNF mener at bortfall av INON vil påvirke reiseliv og bolyst i kommunen. Naturvernforbundet i Nordreisa skriver at området er et av få kystnære INON områder, og mener dette må vektlegges i saken. Fylkesmannen påpeker at nær sagt hele planområdet ligger innenfor INON sone 1 eller 2. Disse områdene er mangelvare i fylket og Norge, og etablering av vindkraftanlegg i slike områder innebærer stort konfliktpotensialet. Odd Rudberg og Trude Indrebø trekker frem området som eneste INON område i Reisafjorden, og at området derfor har allmenn betydning for nåværende og fremtidig bruk.

Det opplyses i søknaden om at Maurneset vindkraftverk ikke vil komme i konflikt med vernede områder eller områder som er i en formell verneplanprosess. NVE konstaterer at det heller ikke har kommet inn merknader om virkninger for vernede områder i høringsrunden.

NVE konstaterer at vindkraftverket planlegges lokalisert i både INON sone 1 og 2 og at det ikke er eksisterende inngrep i planområdet. Nordlige deler av området har arealer fra fjord til fjell. Planområdet er forholdsvis lite, men plasseringen på den smale odden vil medføre at i hovedsak all INON på Maurneset vil bortfalle. NVE legger til grunn at reduksjon av INON ofte vil være en følge av etablering av vindkraftverk. Vindkraftverk må lokaliseres i områder uten bebyggelse. Disse områdene er ofte definert som INON. Det har siden midten av 1990-tallet vært en politisk målsetning om at inngrepsfrie naturområder i størst mulig grad skal bevares for fremtiden. Regjeringen og Stortinget mener at inngrepsfrie naturområder er viktig blant annet av hensyn til nasjonal arv og identitet, friluftsliv og biologisk mangfold. Etter NVEs vurdering utgjør bortfall av INON en liten del av de gjenværende arealene i fylket.

Etter NVEs vurdering vil tiltaket medføre et lite bortfall av INON. NVE vil ikke vektlegge reduksjon av INON i den samlede vurderingen av Maurneset vindkraftverk.

4.10 Støy

I følge utredningen vil ingen helårs- eller fritidsboliger få et støynivå over anbefalt grenseverdi på L_{den} 45 dB. De nærmeste fritidsboligene (0,9-2 km fra vindkraftverket) vil kunne få et lydnivå på mellom L_{den} 32-37 dB. Det er ikke tatt hensyn til fremherskende vindretning eller maskering av støy, noe som tilsier et verste-tilfelle-scenario i utredningen.

Hansen og Vivisdatter skriver at anlegget vil forårsake støyforurensing og dette vil ødelegge opplevelsen av friluftsliv og mulighetene for rekreasjon. De skriver at det er få områder i kommunen som fremdeles kan tilby slike kvaliteter. Norges Miljøvernforbund (NMF) hevder at støy fra

vindturbinene inntil 3 km fra anlegget gir helseproblemer, også lavfrekvent støy og elektromagnetisk stråling fra turbiner og kraftledninger påstås det er til forstyrrelse og kan medføre helseskade. NMF synes de norske kravene til støy er uakseptable.

NVE konstaterer at tiltaket vil medføre støy for friluftsliv og rekreasjon i området, og støyen innenfor planområdet til vindkraftverket vil være over de anbefalte grensene for stille områder i støyretningslinjen T-1442. Dette vil imidlertid være tilfelle i alle vindkraftverk, og et vindkraftverk vil uansett medføre en endret friluftslivsopplevelse gjennom blant annet visuelle virkninger. Se kapittel 4.6 for øvrige virkninger for friluftsliv og ferdsel.

Selve etableringen av vindkraftverket vil forårsake støyulempen for omgivelsene i en tidsavgrenset periode. De dominerende støykildene i anleggsperioden vil være sprengningsarbeid, anleggsmaskiner og andre tyngre kjøretøy. NVE legger til grunn at virkninger knyttet til anleggsvirksomhet i hovedsak knyttes til etablering av veier, fundamenter og kraftlinjer, og mindre til oppføringen av turbinene. Etter NVEs vurdering er de negative virkningene knyttet til anleggsperioden små.

NVE konstaterer at ingen helårs- eller fritidsboliger vil bli berørt av støy over grenseverdien på L_{den} 45 dBA. På grunnlag av dette mener NVE at avbøtende tiltak knyttet til støy ikke er nødvendig. NVE vil ikke vektlegge virkninger av støy i samlet vurdering.

4.11 Skyggekast og refleksblink

NVEs anbefalte grenseverdier for skyggekast er 30 timer teoretisk skyggekast per år, 30 minutter teoretisk skyggekast per dag og 8 timer faktisk skyggekast per år. NVE konstaterer at ingen helårs- eller fritidsboliger vil få skyggekast over gjeldende grenseverdier. På grunnlag av dette mener NVE at avbøtende tiltak knyttet til skyggekast ikke er nødvendig.

NMF hevder at skyggekast fra turbinene vil være meget forstyrrende. Etter NVEs vurdering vil friluftslivet kunne påvirkes av skyggekast og det vises til kapittel 4.6 for vurdering av virkninger for friluftsliv og ferdsel. Etter NVEs erfaring opptrer refleksblink fra vindturbiner sjeldent. Normalt vil refleksvirkningen fra vindturbinene halveres første driftsår. Etter NVEs vurdering anses ikke refleksblink å være en aktuell problemstilling i forbindelse med de omsøkte vindkraftverkene.

NVE konstaterer at ingen helårs- eller fritidsboliger vil bli berørt av skyggekast over anbefalte grenseverdier. NVE vil ikke vektlegge virkninger av skyggekast i samlet vurdering.

4.12 Ising og iskast

De klimatiske forholdene i planområdet tilsier at det er lite sannsynlig med vesentlig ising på vindturbinbladene. NVE konstaterer at planområdet ligger ca. 150 moh og kystnært. NVEs isingskart tilsier at antall timer per år med ising > 10 g/time vil kunne ligge på inntil 50-100 i største delen av planområdet. Etter NVEs vurdering vil ikke ising utgjøre et vesentlig problem for Maurneset vindkraftverk, men det kan oppstå iskast fra vindturbiner i drift. De største farene ved iskast vil etter NVEs vurdering være knyttet til friluftsliv vinterstid og vedlikeholdsarbeid i vindkraftverket. Sannsynligheten for å bli truffet av iskast anses som liten for folk som ferdes i området.

Ved en eventuell konsesjon vil NVE fastsette vilkår som forplikter konsesjonær til å vurdere risikoen for iskast i vindkraftverket. NVE vil også fastsette vilkår som forplikter konsesjonær til å utarbeide rutiner for å varsle allmennheten i perioder med fare for iskast, for eksempel ved at det settes opp informasjonsskilt ved innfartsårene til vindkraftverket. NVE kan stille ytterligere krav til tiltak dersom risikoen for iskast viser seg å begrense friluftslivsutøvelsen i planområdet. NVE vil ikke vektlegge ising og iskast i den samlede vurderingen.

4.13 Landbruk og skogbruk

Det er i følge utredningen ikke avdekket virkninger for annen arealbruk i området, herunder landbruk og skogbruk. NVE konstaterer at dersom det skulle tildeles konsesjon vil området fortsatt kunne benyttes til beiting, jakt og allmenn ferdsel.

4.14 Drikkevann og forurensning

NVE konstaterer at det ikke er kommunale drikkevannskilder eller reservedrikkevannskilder innenfor eller i nærheten av planområdet. På bakgrunn av erfaringer fra etablerte vindkraftverk i Norge i dag, vil det etter NVEs vurdering heller ikke være vesentlig fare for forurensning fra anlegget i driftsfasen.

4.15 Reindrift

Det fremgår av utredningen at planområdet berører områder brukt av reinbeitedistrikt nr.36 (Cåkolat) og nr.39 (Árdni/Gávvir). Distrikt nr.36 bruker området i forbindelse med sommerbeite og planområdet for anlegget utgjør 0,5 % av barmarksbeitet til distriktet. Distriktet kan enkelte år bruke de kystnære områdene til kalving. Hovedområdet for kalving ligger ikke ved kysten. I følge utredningen vil ikke unnvikelse være et stort problem for distrikt 36 om sommeren, da anlegget vil være lokalisert i periferien av distriktet og sommerbeite er ikke minimumsbeite.

Distrikt nr.39 bruker området i forbindelse med flytting og høstbeite. Virkningene vil i hovedsak være for perioden fra midten av september til midten av oktober, da distriktet har et relativt begrenset område å benytte til brunsten. En reduksjon på 2 % av bærekapasiteten for disse høstbeitene kan gi en reduksjon på opp mot 40 dyr av høstflokken, etter slakt. Utover dette vil anlegget gi små eller ingen virkninger under drift for reinbeitedistriktene, i følge utredningen.

Reindriftsforvaltningen i Vest-Finnmark skriver at området er av stor verdi for reindrifta, da det er inngrepsfritt og uten veiforbindelse. Dette gjelder særlig om våren og høsten under brunsten.

Når det gjelder bruken av området, skriver de at reinbeitedistrikt nr. 39 (Árdni/Gávvir) er den aktive brukeren av området. De har hele sin flokk der i september/oktober i forbindelse med brunsten, og tettheten av rein er da på inntil 40 dyr per km². Reinbeitedistrikt nr. 36 (Cåkolat) benytter området som kalvingsområde for en av sidaene i distriktet. De skriver at området fortsatt er aktuelt for vårbeiting og kalving, men benyttes normalt kun til vanlig sommerbeite og ikke kalving.

Reindriftsforvaltningen skriver at området er lite, og det skal svært få inngrep til i området før dette vil påvirke reinens adferd. Konsekvenser for distrikt nr. 39 er at brunsten ikke lykkes eller ikke blir gjennomført fullt ut, som igjen får konsekvenser for reproduksjonen og dermed ett direkte tap for distriktet.

Etter reindriftsagronomens syn er det en underestimering at inngrepet tilsvarer 2 % og en reduksjon på 40 dyr av høstbeite til distrikt nr. 39, slik fagrapporten tilsier. De mener inngrepet må sees på som et tap av beitearealer samtidig som det vil medføre unnvikelse. Det er usikkert i hvor stort omfang unnvikelsen vil bli.

Områdestyret i Vest Finnmark mener anlegget er lite, men inngrepet må betegnes som middels stort. På grunn av tettheten av dyr i den mest hektiske perioden, mener de at en svært liten arealbegrensning kan få store konsekvenser for reindrifta. Menneskelig aktivitet i området, som følge av veien, vil også medføre ytterligere press i området. Områdestyret er også bekymret for at anleggsperioden i september/oktober kan føre til store forstyrrelser.

Etter NVEs vurdering vil tiltakets virkninger for reindrift først og fremst berøre reinbeitedistrikt nr.39 i forbindelse med brunsten, i perioden fra midten av september til midten av oktober. Det er da en høy

tetthet av dyr i området. Tiltaket vil i denne perioden kunne medføre tap av beitearealer. Dette vil kunne føre til et direkte tap i form av mislykket brunst og bortfall av beitearealer. Etter NVEs vurdering utgjør planområdet kun en liten del av det totale sommerbeitearealet for reinbeitedistrikt nr. 36. I tillegg til lokalisering i utkanten av hovedbeiteområdene, vil tiltaket etter NVEs vurdering ikke medføre vesentlige virkninger for distrikt nr. 36. NVE har lagt til grunn at området ikke er et viktig kalvingsområde, med bakgrunn i at hovedområdet for kalving ikke ligger ved kysten.

I følge høringsuttalelse fra Reindriftsforvaltningen kan adkomst til planområdet medføre økt menneskelig aktivitet og ytterligere press på område. NVE slutter seg til denne vurderingen og vil i en eventuell konsesjon sette vilkår om at ny adkomstvei og internveier stenges for allmenn motorisert ferdsel. NVE vil ved en eventuell konsesjon stille ytterligere vilkår om at tiltakshaver skal informere om å vise varsomhet ved bruk av området under brunstperioden. NVE mener dette vil redusere både tilgjengeligheten til området og forstyrrelser av rein. NVE vil be om at tiltakshaver avklarer bruk av veiene med Nordreisa kommune og grunneiere/rettighetshavere, herunder de berørte reinbeitedistriktene. Ved uenighet skal saken forelegges for NVE til avgjørelse.

Utover dette mener NVE at anleggsarbeidet kan medføre virkninger for reinbeitedistrikt nr. 39 i perioden for brunsten, hovedsakelig i form av forstyrrelse og unnvikelse. Etter NVEs vurdering vil det være viktig å utforme og gjennomføre anleggsarbeidet slik at virkningene blir minst mulig. Dersom anleggsarbeidet tilpasses reindriftens arealbruk, vil ulempene etter NVEs vurdering kunne begrenses i tilstrekkelig grad. På bakgrunn av dette mener NVE det vil være viktig at reindriftutøverne blir tatt med på råd før, under og etter en eventuell utbygging. I en eventuell konsesjon vil NVE derfor sette vilkår om at anleggsperioden legges utenom brunstperioden.

NVE konstaterer at etablering av Maurneset vindkraftverk vil berøre reinbeitedistrikt nr. 39 (Árdni/Gávvir) i forbindelse med flytting og høstbeite under brunsten, i perioden fra midten av september til midten av oktober. Tiltaket vil i denne perioden kunne medføre tap av beitearealer. Etter NVEs vurdering vil eventuelle virkninger av vindkraftverket først og fremst være knyttet til anleggsfasen, og menneskelig aktivitet i form økt tilgjengelighet til området. Det vil derfor være viktig å utforme og gjennomføre anleggsarbeidet slik at forstyrrelsene blir minst mulig, og at det vises varsomhet ved bruk av området under brunsten. I en eventuell konsesjon vil NVE blant annet sette vilkår om at anleggsperioden legges utenom brunstperioden, og ny adkomstvei stenges for allmenn motorisert ferdsel. Bruken av ny adkomstvei, utover nødvendig drift og vedlikehold, skal avklares mellom Nordreisa kommune og representanter for grunneiere/rettighetshavere, herunder reinbeitedistriktene nr. 36 og 39. NVE vil vektlegge virkninger for reindrift i den samlede vurderingen.

4.16 Andre samfunnsvirkninger

4.16.1 Sysselsetting og økonomiske virkninger for lokalsamfunnet

Nordreisa kommune har ca. 4700 innbyggere og antallet har variert lite de siste ti årene. Kommunen har innført eiendomsskatt for verker og bruk. I følge konsesjonssøknaden er den totale summen av skatter og inntekter til kommunen beregnet til ca. 1 MNOK per år i driftsperioden. Det er videre forventet at etablering av vindkraftverket vil tilsvare 10-15 årsverk og 0,5-1 årsverk i driftsperioden.

NMF skriver at vindturbiner er en trussel mot reiselivsnæringen og vil føre til store verditap på eiendommer og skape usikkerhet rundt investeringer i næringslivet og dermed nye arbeidsplasser.

Sysselsettingsvirkningene av en vindkraftutbygging er størst i anleggsfasen. Den lokale og regionale sysselsettingsandelen vil særlig være knyttet til bygging av infrastruktur og vindturbinfundamenter.

Erfaringer fra etablerte vindkraftverk i Norge tilsier at det vil genereres rundt 1,5 årsverk per MW knyttet til utbyggingsfasen. Dette innebærer at en full utbygging av Maurneset vindkraftverk vil medføre en sysselsettingsvirkning på ca. 15 årsverk i anleggsfasen. En liten del av sysselsettingsbehovet vil dekke av ansatte hos turbinleverandøren i anleggsfasen, og lokale/regionale entreprenører vil kunne benyttes til det resterende arbeidet. Når det gjelder direkte sysselsettingsvirkninger i driftsperioden, tilsier erfaringer fra etablerte vindkraftverk i Norge at 15-25 MW installert effekt medfører én arbeidsplass. Basert på ovennevnte erfaringer kan det i driftsfasen antas at en full utbygging av Maurneset vindkraftverk vil medføre 0,5-1 arbeidsplasser. I tillegg kommer indirekte sysselsettingsvirkninger. Kartlegging av sysselsettingsvirkninger ved vindkraftverk i Norge, Sverige, Canada og USA tyder på at antallet indirekte arbeidsplasser vil være høyere enn antallet direkte arbeidsplasser i driftsperioden, gjennom blant annet økt etterspørsel etter varer og tjenester. I tillegg til direkte og indirekte sysselsettingsvirkninger i Nordreisa kommune vil tiltaket kunne medføre positive økonomiske virkninger for kommunen og lokalsamfunnet, blant annet i form av eiendomsskatt og kompensasjon til grunneiere for bruk av grunn. Etter NVEs vurdering er Maurneset vindkraftverk et lite prosjekt og de positive økonomiske virkningene og bidrag til sysselsetting lokalt og regionalt vil derfor være begrenset. NVE har lagt til grunn virkninger for reiselivsnæringen i sin vurdering, og viser til vurderinger gjort for reiseliv i kapittel 4.7.

Etter NVEs vurdering vil Maurneset vindkraftverk på grunn av prosjektets begrensede størrelse medføre små økonomiske virkninger for Nordreisa kommune og lokalsamfunnet. Det anslås for øvrig at en utbygging vil kunne generere ca. 15 årsverk i anleggsfasen og 0,5-1 årsverk i driftsfasen. Bygging, drift og vedlikehold vil også medføre indirekte arbeidsplasser ved økt etterspørsel etter varer og tjenester lokalt og regionalt. Erfaringer fra andre vindkraftverk tilsier at antall indirekte arbeidsplasser kan bli minst like mange som de direkte arbeidsplassene i vindkraftverket. Nordreisa kommune har innført eiendomsskatt for verker og bruk, som vil komme innbyggerne til gode. NVE vil vektlegge økonomiske virkninger for kommune i den samlede vurderingen.

4.16.2 Forsvarets installasjoner

Forsvarsbygg har gitt tiltaket kategori A i definert problemhierarki. Det er med andre ord ikke avdekket forhold som gir vesentlig ulemper for Forsvarets installasjoner eller aktiviteter.

4.16.3 Luftfart

NVE presiserer at et vindkraftverk er å betrakte som luftfartshinder, og posisjon og høyde for hver vindturbin skal innrapporteres til Statens Kartverk for oppdatering av hinderdatabasen. Etter NVEs vurdering er det lite som tilsier at Maurneset vindkraftverk vil medføre vesentlige virkninger for luftfarten. I en eventuell konsesjon vil NVE sette vilkår om at merking av vindturbinene til enhver tid gjøres i samsvar med gjeldende forskrifter.

4.16.4 Sjøtrafikk

NVE konstaterer at vindkraftverket ikke vil berøre noen av Kystverkets interesser.

4.16.5 Radio- og TV-signaler

Norkring AS skriver i brev at det vil være lite sannsynlig at de omsøkte vindturbinene vil ha skadelig påvirkning på mottak av radio- og tv signaler i området. Dersom det skulle oppstå forstyrrelser, ønsker Norkring å komme tilbake til saken. De opplyser om at det i den forbindelse kan bli påkrevd å bygge ekstrasendere. Norkring gjør videre oppmerksom på senderpunktet Ørnefjell, og radioforbindelsen

derfra til blant annet Reinfjord. Denne forbindelsen krysser det planlagte området. Det er usikkert om forbindelsen blir forstyrret, og det må gjøres en analyse for å kunne fastslå/avkrefte dette.

Dersom det gis konsesjon, vil NVE sette vilkår om at konsesjonær må iverksette tiltak dersom vindkraftverket medfører forstyrrelse av radio- og TV-signaler.

4.17 Veier og transport

Tiltakshaver har vurdert to alternative løsninger for transport og adkomst til planområdet. Det første alternativet vil benytte eksisterende avkjørsel fra Fylkesvei 866 og gå videre nordover på kommunal vei 2038 til enden av vei 2006. Den vil videre derfra medføre ny adkomstvei på ca. 4 km inntil planområdet hvor deler vil legges langs eksisterende sti, se figurer i kapittel 2.2. Det er aktuelt å ilandføre vindturbinene ved Olderdalen i Kåfjord kommune.

Det andre alternativet er å føre i land vindturbinene ved hjelp av en midlertidig lekterløsning og deretter vei videre til planområdet. Dette medfører en kortere adkomstvei. Østsiden av Maurneset er foreslått som et aktuelt sted for en slik lekter. Det er også skissert et alternativ for adkomstvei nordvest på Maurneset, men dette er ikke omsøkt, se figur 2 og 3 i kapittel 2.2.

Statens vegvesen skriver at de ikke har noen innvendinger til tiltaket. Adkomst til planområdet er planlagt via kommunal vei fra Fylkesvei 866. De gjør videre oppmerksom på at vegnettet fra en eventuell lossing fra båt i Olderdalen, kan ha begrensninger for denne typen spesialtransport. De fremhever følgende strekninger, E6 Kåfjorderbergan-Nordmannvik og Fv. 866 ved Gjøvarden. Det er først og fremst stigningsforholdet og kurvatur, som legger begrensningene. De ber NVE gjøre en vurdering av dette i behandlingen av saken.

Hamneidet Grendeutvalg er bekymret for at transport av turbinkomponenter vil påvirke bygda i større grad enn hva søknaden forespeiler. De skriver at veiene er dårlig vedlikeholdt, og at de ønsker innføring av tiltak i anleggsperioden, i form av fartsdumper og skilting, som gjør ferdsel for barn, eldre og hester sikker.

Reindriftsforvaltningen i Vest-Finnmark mener adkomstveien må betegnes som et vesentlig inngrep, da tilgjengeligheten til området vil bli enklere. De mener at en vei inn til området vil føre til at området tas i bruk av allmennheten til friluftaktiviteter, men også for kommunen og andre interessenter som ønsker området utnyttet ytterligere. De mener lekterløsningen, som alternativ til adkomstveien på ca. 4 km, for ilandføring av vindturbinene er å foretrekke, da dette vil redusere inngrepet i området vesentlig og ikke øke tilgjengeligheten til planområdet så mye som veitilknytning.

Reidun og Asbjørn Hansen har hytte i området og er svært opptatt av natur, friluftsliv og dyreliv på Maurneset. De er engstelige for virkningene ved en eventuell utbygging. De har følgende bemerkninger til prosjektet og søknaden:

- At veiene ikke blir bredere enn nødvendig
- At veien mellom tomtene 83/80,43, 58, 63, 64 og 84 ikke blir høyere i terrenget enn dagens vei er, og at steinur på øvre side av veien sikres.
- Veien må tilpasses i terrenget på best mulig måte, og eier av eiendom 83/5 må være med når traseen skal stikkes ut over eiendommen.
- Skjæringer og fyllinger må bli tilsådd.
- Det må grøftes langs veien, samt nødvendige stikkrenne må legges i veien.
- Det må legges fast dekke på veien, fra kommunal vei i Hestvika og til enden av dagens vei.

- Bommen som er tenkt plassert i enden av dagens vei må flyttes til sørvest enden av eiendommen 83/5 i det regulerte hyttefeltet "Trollvika, og det må lages parkeringsplasser til 10 biler.
- Det må plantes hekk langs vei mot hytte 83/63.
- De ønsker ikke at veitraseen skal ødelegge områdene langs sjøkanten.
- Utbygger må ta vedlikeholdet av veien.

De skriver at det er mye løst fjell i området og forventer at de ikke blir skadeildene av den grunn.

Odd Rudberg og Trude Indrebø nevner en del av de samme punktene nevnt av Hansen. De fremhever at ved en eventuell konsesjon og utbygging må planlegging og gjennomføring av veitraseen gjøres svært grundig. I den sammenheng nevner de følgende forhold knyttet til bygging, drift og vedlikehold av veien:

- Oppfølging av forhold knyttet til reguleringsplan for hyttefeltet i Trollvika på 83/5, da bruken vil øke betydelig.
- Detaljert planlegging av traseen
- Fast dekke ved hyttefelt 83/5
- Utbygger må overta vedlikehold av vei
- Sikring av veien ved hyttefelt, og beplantning og tilbakeføring etter endt anleggsarbeid

Etter NVEs vurdering er alternativet for transport og adkomst til anlegget via lekterløsning på østsiden av Maurneset, kostbart og teknisk krevende. I drifts- og vedlikeholdsfasen vil tilgjengelighet til vindturbinene være nødvendig. NVE vurderer alternativ 1, adkomst via ny vei, til å være den beste løsningen. Ny adkomstvei med lengde på ca. 4 km fra enden av kommunal vei 2006 og inn til planområdet, vil medføre virkninger for blant annet naturmiljøet, se kapittel 4.8. Etter NVEs vurdering vil dette alternativet samtidig kunne redusere de negative virkningene, ved at kabling av nettilknytningen lar seg gjennomføre i stedet for 22 kV kraftledning inn til Hamneidet transformatorstasjon. Det vises i den sammenheng til kapittel 4.2.

Ved en eventuell konsesjon forutsetter NVE at planlegging av avkjørselen fra Riksvei 42 avklares med Statens vegvesen.

NVE registrerer at flere uttaler seg til detaljer knyttet til adkomst og transport. I en eventuell konsesjon vil NVE fastsette vilkår om at det skal utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan, som er gjeldende ved bygging, drift, vedlikehold og nedleggelse av anlegget. En slik plan vil blant annet omfatte ulike forhold vedrører adkomstvei og hvordan aktuelle transportoppdrag skal foregå. Den skal blant annet omtale hvordan natur- og samfunnsinteresser, herunder beboere og brukere, skal hensyntas i forbindelse med bygging av adkomstvei og transport av turbin- og kraftlinjekomponenter. NVE legger til grunn at vurderinger av kaianlegg, mellomlagring og transport av turbinkomponenter legges frem i miljø-, transport- og anleggsplanen, som skal sendes NVE før tiltaket igangsettes. Planen skal utarbeides i samsvar med NVEs veileder om utarbeidelse av miljø-, transport- og anleggsplan for bygging av anlegg med konsesjon etter energiloven, og skal utarbeides i samråd med Nordreisa kommune.

Ved en eventuell konsesjon forutsetter NVE at planlegging av avkjørslene fra fylkesveiene avklares med Statens vegvesen og fra kommunale veier med Nordreisa kommune. Videre vil NVE sette vilkår om at konsesjonær skal stenge adkomstvei for allmenn motorisert ferdsel. Dette vil redusere tilgjengeligheten til området og hensynta reindriften, herunder redusere forstyrrelser knyttet til menneskelig aktivitet i området. NVE understreker at kostnader knyttet til forbedring av veinettet, herunder utvidelser av bredde, kryss og svinger samt eventuell styrking av bæreevne, må bæres av tiltakshaver.

NVE konstaterer at dersom det meddeles konsesjon skal det utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan for tiltaket. Denne planen skal ivareta hensyn knyttet til blant annet veier og transport. NVE vil videre sette vilkår om at konsesjonær skal stenge ny adkomstvei for allmenn motorisert ferdsel, og avklare bruk av veien utover transport tilknyttet drift og vedlikehold med Nordreisa kommune og representanter for grunneiere/rettighetshavere, herunder reinbeitedistriktene nr. 36 og 39.

4.18 Annet

4.18.1 Fjerning av vindturbiner

Naturvernforbundet i Nordreisa mener at inngrepene er irreversible for blant annet vegetasjonen. Olaf Hansen og Kaisa-Wenche Vivisdatter mener at det er lite sjanse for at vegetasjonstyper vil kunne tilbakeføres ved en nedleggelse av anlegget. NMF skriver de at det må settes krav til bankgaranti for å utføre en nedlegging og gjenoppretting av området, dersom det skulle gis konsesjon.

Dersom det blir gitt konsesjon, vil NVE sette vilkår om at konsesjonær i løpet av det tolvte driftsåret skal oversende NVE et konkret forslag til garantistillelse som sikrer kostnadsdekning for fjerning av vindturbinene og tilbakeføring av området ved utløp av driftsperioden. Alle spor av vindkraftverket vil etter NVEs vurdering være vanskelig å skjule, men planområdet vil i hovedsak tilbakeføres gjennom oppfyllelse av NVEs krav.

4.18.2 Klimapolitikk

Naturvernforbundet i Nordreisa stiller spørsmål ved produksjonsgevinsten og kostnadsbildet i sammenheng med ulempene tiltaket påfører naturen, og mener de biologiske verdiene på Maurnes er mer verdifulle enn vindkraftverket og fornybarsatsingen i et klimaperspektiv. De trekker fram alternative "grønne" energiltak, og skriver at i den grad ny fornybare energiprojekter skal gjennomføres må de minst konfliktfylte områdene vurderes på et solid kunnskapsgrunnlag. De skriver at vindkraft er den mest arealkrevende formen for energiproduksjon, og ønsker heller fokus på energieffektiviserings tiltak. De kommenterer også samfunnsnyten og produksjonstallene som er estimert for Maurneset vindkraftverk. NMF mener vindkraftanleggene er ustabile energikilder, peker på behovet for å oppgradere kraftledningsnettet, noe som igjen vil føre til ytterligere konsekvenser for biologisk mangfold og folks trivsel. De mener det er strømkundene som må ta utgiftene i den forbindelse. De hevder at det ikke fins noen garanti for at vindturbiner i Norge vil føre til mindre bruk av fossilt brensel.

NVE konstaterer at tiltakshaver i utredningen, kortfattet har redegjort for hvordan vindkraftanlegget kan vurderes som et klimatilak. Dette er etter NVEs vurdering tilstrekkelig for temaet. Når det gjelder spørsmål om satsning på fornybar energiproduksjon i Norge, herunder alternative energikilder, viser NVE til politisk fastsatte fornybarmål. NVE vil i kapittel 5 gjøre en avveining mellom fordeler ved energiproduksjon og ulempene dette medfører for miljø og samfunn. Når det gjelder vindkraft som ren energi og effektiv energikilde, konstaterer NVE at vindkraft kommer best ut i de aller fleste rapporter om klima- og energiregnskap.

4.18.3 Samlede virkninger

FNF mener at alle planlagte utbygginger i fylket må sees i sammenheng og sumvirkningene av alle tiltakene må vurderes nøye. NVE konstaterer at det ikke foreligger noen planer om andre vindkraftprosjekter i nærheten av Maurneset. Det er gitt konsesjon til vannkraftverk i Lyngen. Etter NVEs vurdering påvirker vannkraftverk i hovedsak flora og fauna tilknyttet i umiddelbar nærhet av vannstrengen som berøres. NVE mener på bakgrunn av dette at eksisterende og nye vannkraftverk

ikke direkte vil forsterke virkningen av vindkraftverket. Utover dette foreligger det ingen andre planlagte inngrep og påvirkninger i området som NVE er kjent med og som anses å være relevante for vurderingen av søknad om Maurneset vindkraftverk.

5 Samlet vurdering av Maurneset vindkraftverk

NVE har i kapittel 4 vurdert virkningene av tiltaket tematisk. I dette kapittelet presenteres en samlet vurdering av Maurneset vindkraftverk. Innledningsvis presenteres en generell bakgrunn for NVEs behandling av vindkraftsaker og NVEs metode for vurderinger. Deretter følger NVEs avveiling mellom fordeler og ulemper ved tiltaket, sett opp mot forpliktelser knyttet til EUs fornybardirektiv, økonomien i prosjektene, NVEs vurdering av realiserbarheten i prosjektet og samlede virkninger av tiltakene i området. På grunnlag av den samlede vurderingen av Maurneset vindkraftverk, følger NVEs konsesjonsvedtak i kapittel 6.

5.1 Bakgrunn

Hensikten med etablering av vindkraftverk er å produsere elektrisitet fra en fornybar energikilde. Regjeringen har vedtatt at det skal satses på nye fornybare energikilder som nødvendige tiltak for å redusere de norske utslippene av klimagasser og for å oppnå en mer bærekraftig utvikling. Elektrisitetsproduksjon fra vindkraftverk innebærer, i motsetning til fossile energikilder, ingen direkte utslipp av klimagasser. Ny elektrisitetsproduksjon vil også bidra til å styrke kraftbalansen og forsyningssikkerheten.

Økt satsing på kraftproduksjon fra fornybare energikilder er en nasjonal målsetning. I henhold til EUs fornybardirektiv skal Norge ha et forpliktende mål for hvor stor andel av energiforbruket som skal dekkles av fornybar energi. Regjeringen har med utgangspunkt i dette satt et forpliktende mål om en fornybarandel på 67,5 % i 2020. Et viktig tiltak for å nå dette målet er innføringen av et felles elsertifikatmarked med Sverige. Markedet trådte i kraft fra 01.01.2012. Det er planlagt at elsertifikatene skal bidra til 26,4 TWh ny fornybar kraft samlet for Norge og Sverige. Utbygging av vindkraft kan bli et vesentlig bidrag for å nå dette målet.

Et vindkraftverk kan gi positive samfunnsvirkninger gjennom økt aktivitet (kjøp og salg av varer og tjenester), økt sysselsetting, økte skatteinntekter for kommunen og økt utnyttelse av utmarksressurser. Vindkraftverk med tilhørende infrastruktur har som all kraftproduksjon miljøvirkninger. NVEs erfaring er at det oftest er de visuelle virkningene for landskapet og eventuelt for kulturminner/kulturmiljøer, sammen med støy, som oppfattes som de største ulempene med et vindkraftverk. Virkningene for naturmangfold vil normalt være begrensede, og kan ofte unngås ved plantilpasninger eller andre avbøtende tiltak. Unntaket er mulige virkninger for fugl. Ved behandling av vindkraftprosjekter stilles det alltid krav om en beskrivelse av artsinventaret på stedet, og det skal vurderes hvordan de ulike artene bruker planområdet. I tillegg skal det vurderes hvilke mulige virkninger tiltaket kan få for fuglelivet. Etablering av vindkraftverk er etter NVEs vurdering i all hovedsak et reversibelt inngrep. Ved konsesjonsutløp skal vindturbinene fjernes og området istandsettes, dersom det ikke meddeles ny konsesjon.

5.2 Metodikk for vurdering

Konsesjonsbehandling i medhold av energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper et omsøkt prosjekt har for samfunnet. NVE meddeler konsesjon til prosjekter som anses som samfunnsmessig rasjonelle, noe som innebærer at fordelene ved tiltaket er vurdert som større enn ulempene.

De samlede virkningene av tiltakene blir veid opp mot økonomien i de enkelte prosjekt og fordelene ved ny fornybar elektrisitetsproduksjon. Forpliktelsene knyttet til EUs fornybardirektiv ligger til grunn for den samlede vurderingen.

NVEs vurdering av et planlagt vindkraftprosjekt baseres hovedsakelig på faglig skjønn. Ved vurdering av et vindkraftverk er det kun enkelte virkninger, som elektrisitetsproduksjon og eventuelle reduserte/økte nettap, som enkelt kan verdsettes i økonomisk forstand. Noen miljøvirkninger kan kvantifiseres, for eksempel ved å utarbeide støysonkart eller ved å angi hvor stor andel areal inngrepsfrie naturområder reduseres dersom tiltaket realiseres. Likevel er de fleste miljøvirkninger vanskelig å tallfeste og faglig krevende å verdsette ved hjelp av markedspriser. NVE er kjent med at betinget verdsetting er brukt i flere undersøkelser knyttet til friluftsliv og naturopplevelse for å finne godets totalverdi. Det er knyttet stor usikkerhet til resultatene fra slike undersøkelser på grunn av metodene som benyttes og forutsetningene som ligger til grunn for den enkelte undersøkelsen. Etter NVEs vurdering vil også kostnadene ved gjennomføring av slike undersøkelser være større enn nytteverdien, og resultatene vil være usikre og basere seg på en hypotetisk situasjon. NVE mener derfor at resultatene fra slike undersøkelser med tilhørende metoder har en begrenset verdi ved vurdering av omsøkte prosjekter, spesielt når de overføres fra ett vindkraftprosjekt til et annet.

I den samlede vurderingen av vindkraftverkene tar NVE utgangspunkt i hvor godt planområdene er økonomisk egnet for vindkraft. Etter NVEs vurdering er det rasjonelt å bygge ut vindkraft der det kan produseres mest mulig elektrisitet med minst mulig kostnader. I tillegg kommer vurderingen av virkninger for samfunn og miljø. Et godt økonomisk prosjekt vil kunne tåle større miljøkostnader sammenlignet med et dyrere prosjekt. NVE legger til grunn at samfunnsøkonomien i prosjektet inkluderer både antatt lønnsomhet og virkninger for samfunn og miljø.

5.3 Samlet vurdering av økonomi og virkninger vektlagt av NVE

Økonomi, vindressurser og produksjon og forhold til andre planer

Økonomi, vindressurser og produksjon (kapittel 4.1)	- Vindressurs estimert til 7 m/s i 100 meters høyde. - Det forventes lite tap som følge av turbulens og ising, og etter NVEs vurdering kan klasse II-vindturbiner benyttes. - Produksjon på ca.29 GWh per år ved en full utbygging med 10 MW. - Infrastrukturkostnadene vil være relativt store.
Forhold til andre planer (kapittel 4.3)	I kommuneplanens arealdel er planområdet avsatt som LNFR-område. Nordreisa kommune stiller seg positive til planene.

Negative virkninger vektlagt av NVE

Tema	Virkninger
Landskap og visuelle virkninger (kapittel 4.4)	- Vindkraftverket ligger åpent og eksponert til på odden Maurneset sentralt i Reisafjorden. - Vindturbinene vil være godt synlig fra store deler

	av Reisafjorden og fra høyereliggende områder. - Tiltaket vil føre til at landskapets karakter blir vesentlig endret. Dette kan påvirke landskapsopplevelsen. - Anlegget vil kunne oppleves som et dominerende landskapselement, særlig inne i og i nær tilknytning til planområdet.
Kulturminner og kulturmiljø (kapittel 4.5)	Alternativ 1 for adkomstvei vil berøre Seglnes kulturmiljø.
Friluftsliv og ferdsel (kapittel 4.6)	- Maurneset vindkraftverk vil medføre virkninger for friluftsliv i planområdet og i nær tilknytning til planområdet i form av visuelle virkninger, støy og skyggekast. - Området fungerer hovedsakelig som et nærtuområde. Etter NVEs vurdering finnes det flere alternative friluftsområder i nærheten. Disse vil bli påvirket av visuelle virkninger. - Tiltaket vil være synlig fra sjøen. NVE legger til grunn at friluftsliv kan bedrives som før i området, men opplevelsen vil kunne bli vesentlig endret.
Naturmangfold, fugl (kapittel 4.8.2)	Området er et lokalt viktig område for tjuvjo (NT) og havørn (norsk ansvarsart). Tiltaket kan potensielt medføre kollisjonsfare, fortrenkning og forstyrrelse for artene og med det påvirke den lokale bestanden.
Reindrift (kapittel 4.15)	- Tiltaket vil berøre reinbeitedistrikt nr. 39 (Árdni/Gávvir) i forbindelse med flytting og høstbeite under brunsten, i perioden fra midten av september til midten av oktober. - Tiltaket vil kunne medføre tap av beitearealer. Virkninger av vindkraftverket vil også være knyttet til anleggsfasen, og menneskelig aktivitet i form økt tilgjengelighet til området.

Positive virkninger vektlagt av NVE

Tema	Virkninger
Syssetsetting og økonomiske virkninger for lokalsamfunnet (kapittel 4.16.1)	- En utbygging kan generere ca. 15 årsverk i anleggsfasen og 0,5-1 arbeidsplasser i driftsfasen. - Bygging, drift og vedlikehold vil også medføre indirekte arbeidsplasser i form av økt etterspørsel

	etter varer og tjenester lokalt og regionalt. • Kommunen har innført eiendomsskatt for verker og bruk.
--	---

NVE har vurdert vindressursen i området som tilstrekkelig gode for etablering av vindkraftverk på Maurneset. Dersom valg av turbintype tilpasses vindregimet i området og turbinplasseringer optimaliseres, kan en utbygging av Maurneset vindkraftverk samlet gi en kraftproduksjon på opp mot 29 GWh og bidra noe til at Norge oppfyller forpliktelser knyttet til EUs fornybardirektiv.

Produksjonen fra vindkraftverket vil være høyest i vinterhalvåret, da kraftbehovet i Norge er størst, og tiltaket vil bidra positivt til forsyningssikkerheten i regionen. NVE konstaterer at det er tilstrekkelig kapasitet i kraftledningsnettet for å tilknytte Maurneset vindkraftverk. NVE har vurdert infrastrukturkostnadene til å være relativt store sammenlignet med produsert kraft og i øvre sjikte av prosjektets tåleevne. NVE vurderer likevel at Maurneset vindkraftverk kan bli et økonomisk bærekraftig prosjekt i det norsk-svenske sertifikatmarkedet.

Etter NVEs vurdering vil bidraget til økt fornybar kraftproduksjon, og de positive og negative virkninger for samfunn og miljø fra Maurneset vindkraftverk, gjenspeiles i størrelsen på prosjektet. NVE har vurdert de positive virkningene i form av økt sysselsetting og inntekter til kommunen gjennom eiendomsskatt som beskjedne.

NVE har i sin avveining vektlagt negative virkninger knyttet til landskap, kulturmiljø, friluftsliv, fugl og reindrift. Vindkraftverket ligger åpent og eksponert til på odden Maurneset sentralt i Reisafjorden. Vindturbinene vil være godt synlig fra store deler av Reisafjorden og fra høyereliggende. Tiltaket vil etter NVEs vurdering føre til at landskapets karakter blir vesentlig endret, noe som igjen kan påvirke landskapsopplevelsen. Anlegget vil kunne oppleves som et dominerende landskapselement, særlig inne i og i nær tilknytning til planområdet. Anlegget er relativt lite i omfang. Dette vil kunne redusere opplevelsen av vindkraftverket som et dominerende landskapselement, særlig fra lengre avstander. Etter NVEs vurdering vil alternativ 1 for adkomstvei berøre Seglnes kulturmiljø. NVE vil ved en eventuell konsesjon stille vilkår om at miljø-, transport- og anleggsplanen omtaler hvordan hensyn til Seglnes kulturmiljøet skal ivaretas.

NVE har vurdert området til å være et viktig nærtuområde, og tiltaket vil medføre virkninger for friluftsliv i planområdet og i nær tilknytning til planområdet i form av visuelle virkninger, støy og skyggekast. Etter NVEs vurdering finnes det flere alternative friluftsområder i nærheten, hvor de viktigste virkningene for disse områdene er visuelle virkninger. NVE legger til grunn at friluftsliv kan bedrives som før i området, men opplevelsen kan for mange bli vesentlig endret.

NVE konstaterer at området er et lokalt viktig område for tjuvjo (NT) og havørn (norsk ansvarsart). Tiltaket kan potensielt medføre kollisjonsfare for den lokale bestanden. For å sikre at tilstrekkelige hensyn tas til naturmiljøet i forbindelse med en eventuell konsesjon og utbygging, vil NVE fastsette krav om at det skal utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan, hvor det skal redegjøres for hvordan havørn (ansvarsart) og tjuvjo (NT) kan ivaretas. Etter NVEs vurdering vil tiltaket alene ikke ha betydning for den regionale eller nasjonale bestandsutviklingen for truede og sårbare fuglearter, og etablering av vindkraftverket vil derfor ikke komme i strid med forvaltningsmål for arter, jmfør naturmangfoldloven § 5.

NVE har vektlagt at tiltaket berører reinbeitedistrikt nr. 39 (Árdni/Gávvir), og vil hovedsakelig kunne medføre virkninger i forbindelse med flytting og høstbeite i perioden under brunsten. Dette vil kunne medføre direkte tap av beitearealer og unnvikelse. Øvrige virkninger av vindkraftverket vil være

knyttet til anleggsfasen og menneskelig aktivitet ved økt tilgjengelighet til området i driftsfasen. Det vil derfor være viktig å utforme og gjennomføre anleggsarbeidet slik at forstyrrelsene blir minst mulig, og at det vises varsomhet ved bruk av området i brunstperioden.

NVE har vurdert adkomstvei via avkjørsel fra fylkesvei 886 til å være det teknisk-økonomiske beste alternativet for transport av vindturbiner og adkomst til området i anleggs- og driftsfasen. Etter NVEs vurdering vil kabling av nettilknytning være den beste løsningen. Dersom 22 kV jordkabelen legges i grøft langs adkomstvei, vil det kunne redusere negative virkninger for fugl og naturmiljøet, i tillegg til de visuelle virkningene, uten at kostnadene blir vesentlig høyere.

NVE vil ved en eventuell konsesjon sette vilkår om at adkomstvei stenges for allmenn motorisert ferdsel, og at bruken avklares mellom Nordreisa kommune og representanter for berørte grunneiere/rettighetshavere, herunder reinbeitedistriktene nr.36 og 39.

Utover dette gir planområdet og prosjektet begrensede muligheter til avbøtende tiltak i form av å fjerne eller flytte vindturbiner. Etter NVEs vurdering er det ikke relevant å vurdere ytterligere avbøtende tiltak for å redusere virkningene.

Etter NVEs vurdering er fordelene ved etablering av Maurneset vindkraftverk større en ulempene tiltaket vil medføre for samfunn og miljø. NVE mener derfor det er et tilstrekkelig grunnlag for å kunne gi konsesjon til etablering av vindkraftverk på Maurneset innenfor det aktuelle området. NVE vil ved en eventuell konsesjon stille krav til at det etableres adkomstvei med avkjøring fra Fylkesvei 866 med nordøstlig trasé, og at 22 kV kraftledningen fra planområdet til Hamneidet transformatorstasjon legges i kabel i grøft langs adkomstvei.

6 Vedtak

Etter Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) sin vurdering utgjør konsesjonssøknaden med utredninger, innkomne merknader, møter og befaring et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å avgjøre om Maurneset vindkraftverk skal meddeles konsesjon og på hvilke vilkår. Vindkraftverket er lokalisert i Nordreisa kommune, Troms fylke.

Etter NVEs vurdering er de samlede fordelene ved etablering av Maurneset vindkraftverk med nettilknytning større enn ulempene tiltaket medfører. NVE vil derfor meddele Vindkraft Nord AS konsesjon i medhold av energiloven § 3-1 for å bygge og drive Maurneset vindkraftverk. Det gis konsesjon til en installert effekt på inntil 10 MW. NVE vil også gi Vindkraft Nord AS konsesjon til å bygge og drive en 22 kV jordkabel fra planområdet til Hamneidet transformatorstasjon.

NVE har lagt til grunn at vindforholdene er tilstrekkelig gode i planområdet. Maurneset vindkraftverk vil bidra noe til at Norge kan oppfylle forpliktelsene knyttet til EUs fornybardirektiv, og kan produserer inntil 29 GWh.

De viktigste negative virkningene av tiltaket er etter NVEs vurdering knyttet til landskap, kulturmiljø, friluftsliv, fugl og reindrift. NVE har med hensyn til reindrift satt vilkår i konsesjonen, om blant annet å stenge adkomstvei for allmenn motorisert ferdsel. Etter NVEs vurdering vil tiltaket ikke ha betydning for den regionale eller nasjonale bestandsutviklingen for truede og sårbare naturtyper og arter, og etablering av vindkraftverket vil derfor ikke komme i strid med forvaltningsmål for naturtyper og arter, jamfør naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

7 Konsesjonsvilkår

NVE viser til energilovsforskriftens § 3-4, som omhandler vilkår for konsesjon for elektriske anlegg. Under bokstav b) om miljø og landskap står det:

“Konsesjonæren plikter ved planlegging, utførelse og drift av anlegget å sørge for at allmennheten påføres minst mulig miljø- og landskapsmessige ulemper i den grad det kan skje uten urimelige kostnader eller ulemper for konsesjonæren.

Overholdelse av denne bokstav kan undergis tilsyn etter bestemmelse av Norges vassdrags- og energidirektorat.”

I tillegg til standardvilkårene, kan NVE fastsette spesielle vilkår for å redusere negative virkninger for allmenne og private interesser.

NVE har i medhold av energiloven myndighet til å fastsette vilkår om gjennomføring av tiltaket som vil redusere negative virkninger ved vindkraftverket med tilhørende nettilknytning og annen infrastruktur. Behovet for og omfanget av slike tiltak er vurdert under hvert enkelt tema og er basert på NVEs faglige skjønn og opplysninger som er fremkommet under behandlingsprosessen.

NVE viser til konsesjonsdokumentet av i dag for fastsatte vilkår.

Vedlegg. Tematiske konfliktvurderinger, innkomne merknader og vurdering av beslutningsgrunnlaget

1. Tematiske konfliktvurderinger

Tiltaket er kategorisert gjennom arbeidet med tematiske konfliktvurderinger.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Riksantikvaren har i en fellesuttalelse av 04.04.2012 vurdert de samlede virkningene for Maurneset vindkraftverk til kategori C. De har i tillegg avgitt utdypende kommentarer i egne høringsuttalelser. DN og Riksantikvaren skriver at anlegget er lite med forholdsvis stort konfliktpotensial for fugl og lokalt/regionalt friluftsliv, og at det er i konflikt med samiske kulturminner. De skriver at selv om tiltaket ikke er underlagt konsekvensutredningsplikt er temaene relativt grundig utredet.

For temaet naturmiljø, skriver de at området er avgrenset, men viktig for fugl og naturtyper/flora. For det lokale friluftslivet er verdien stor, og området er også viktig i regional sammenheng. Vindkraftverket kommer i konflikt med fugl i form av kollisjonsrisiko for havørn, noe forventet tap av lirype, orrfugl og tjuvjo, og konfliktpotensial mellom kraftlinje og blant annet grågåås og andefugl. Planområdet vil bli endret som område for friluftsliv og alternative områder vil bli visuelt påvirket. Videre vil INON gå tapt på Maurneset.

For temaet kulturminner og kulturmiljø, skriver de at influensområdet har verdi som et område med rik bestand av både norske og samiske kulturminner. Planområdet er i konflikt med et kulturmiljø med samiske kulturminner, ellers er det trolig begrenset konflikt med det viktigste kulturmiljøet.

For temaet landskap, skriver de at området er relativt typisk for regionen og av middels verdi. Vindkraftverket vil være dominerende og synlig over store avstander på grunn av det åpne landskapet.

Forsvarsbygg har i brev av 26.01.2012 gitt tiltaket kategori A. De skriver at det ikke er avdekket forhold som tilsier at tiltaket vil ha innvirkning på Forsvarets installasjoner.

Prosjekt	Naturmiljø	Kulturminner og kulturmiljø	Landskap	Sum miljø, landskap og kulturminner	Forsvar
Maurneset vindkraftverk	C	C	C	C	A

2. Innkomne merknader

NVE har mottatt 18 høringsuttalelser til søknaden om Maurneset vindkraftverk. Disse er sammenfattet nedenfor.

2.1 Sammendrag av innkomne merknader

Nordreisa kommune er positive til at det gis konsesjon til Maurneset vindkraftverk, og vektlegger i den sammenheng fordeler ved økt kapasitet for miljøvennlig energiproduksjon. Fylkesmannen i Troms har fremmet innsigelse til prosjektet. De mener det omsøkte anlegget har begrenset samfunnsnytte i forhold til de negative konsekvensene for naturmangfold, landskap og friluftsliv. De mener blant annet at beliggenhet til Maurneset i "Reisabassenget" utgjør en viktig del av et variert og mangfoldig kultur- og naturlandskap av stor verdi. De mener området er et viktig friluftsområde, som er "lettgått" og mye brukt lokalt. Fylkesmannen fremhever kollisjonsrisiko for ørn, som en av de mest negative virkningene for fugl. Troms fylkeskommune mener de ikke kan ta stilling til om konfliktnivået tilsier

innsigelse fra fylkeskulturetaten før de kjenner til det totale omfanget av kulturminnebestanden i området, *jamfør undersøkelsesplikten § 9 i kulturminneloven*. Fylkeskommunen påpeker videre mangler ved utredningene for temaene friluftsliv og landskap, og stiller i den forbindelse krav om tilleggsutredninger. Sametinget anser det som sannsynlig at det finns uregistrerte kulturminner i planområdet, langs adkomstveien og nettilknytningstraseen, og ønsker å gjennomføre undersøkelsesplikten i henhold til § 9 i kulturminneloven. Riksantikvaren viser til fylkeskommunen og Sametingets uttalelser og har ingen egne merknader til saken. Reindriftforvaltningen i Vest-Finnmark skriver at området er av stor verdi for reindrifta, særlig om våren og høsten under brunsten, da området er inngrepsfritt og uten veiforbindelse. De fremhever at økt tilgjengelighet og arealbegrensninger kan få store virkninger for reindrifta. Direktoratet for naturforvaltning og flere av høringsinstansene mener at utbytte i form av energiproduksjon ikke står i forhold til de negative miljøvirkningene. Av de øvrige som stiller seg negative til prosjektet trekkes i hovedsak frem negative virkninger i form av forringelse av lokalt og regionalt viktige friluftsområder, endringer av et verdifullt kystlandskap, bortfall av INON og virkninger for fugl.

Forsvarsbygg har gitt tiltaket kategori A i definert problemhierarki, da det ikke er avdekket forhold som tilsier at tiltaket vil ha innvirkning på Forsvarets installasjoner. Direktoratet for naturforvaltning og Riksantikvaren har i tematisk konfliktvurdering gitt tiltaket en samlet kategori C. De skriver at anlegget er lite med forholdsvis stort konfliktpotensial for fugl og lokalt/regionalt friluftsliv, og at det er i direkte konflikt med samiske kulturminner.

2.2 Innkomne merknader

2.2.1 Lokale og regionale myndigheter

Nordreisa kommune skriver i brev av 10.01.2012 at innkomne merknader må tas hensyn til i NVEs saksbehandling, selv om de ikke er omtalt eller behandlet i kommunestyret. Følgende ble enstemmig vedtatt i kommunestyret 26.01.2011:

- Nordreisa kommune stiller seg positiv til etablering av Maurneset vindkraftverk. Kommunen er kjent med at tiltaket vil gi middels til store negative konsekvenser for miljø og lokalsamfunn, men velger å legge vekt på de forventede positive samfunnsmessige virkningene av prosjektet, herunder behovet for økt kapasitet for miljøvennlig energiproduksjon.
- Nordreisa kommune anmoder NVE om å pålegge tiltakshaver å kompensere grunneiere og rettighetshavere økonomisk for de ulempene som prosjektet medfører, også grunneiere og rettighetshavere som ikke blir direkte berørt.
- Kommunen som grunneier har ikke tatt stilling til leie eller salg av grunn. Dette må tas opp som en egen sak i tilfelle konsesjonen blir gitt.
- Nordreisa kommune har ikke vurdert hvilke alternativer med hensyn til adkomstvei for fremføring og drift som bør velges. Kommunen ber NVE og tiltakshaver gjøre en nøye vurdering med hensyn til hvilke alternativ som gir minst negativ konsekvens for miljø og samfunn i samråd med berørte grunneiere og rettighetshavere.
- Tiltaket er ikke i tråd med kommuneplanens arealdel fra 2002 for området. Kommunestyret anser at hvis tiltaket blir gitt konsesjon, så gir det et faglig grunnlag for å gi dispensasjon fra gjeldende arealplan. De opplyser om at tiltaket og konsesjonsbehandlingen vil legges til grunn i revisjon av kommuneplanens arealdel.

I saksfremlegget gjøres det rede for fagutredningene for de ulike temaene.

Fylkesmannen i Troms v/ miljøvernavdeling fremmet i brev av 09.02.2012 innsigelse til Maurneset vindkraftverk. De mener det omsøkte anlegget har begrenset samfunnsnytte i forhold til de negative konsekvensene til naturmangfold, landskap og friluftsliv.

Fylkesmannen stiller seg positiv til vindkraft, men mener at utbyggingen skal skje innenfor rammene til nasjonale målsettinger som er deres ansvarsområde. De ønsker derfor at fylkeskommunen skal forsere arbeidet med fylkesdelplanen for energi og klima. De mener de negative miljøkonsekvensene for anlegget ikke står i et rimelig forhold til energiproduksjonen.

Fylkesmannen viser til naturmangfoldlovens formål i § 1, og skriver at §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet som berører natur, jamfør naturmangfoldloven § 7. Dette skal fremgå av beslutningen.

Når det gjelder utredningene skriver de at utreder (Miljøfaglig utredning) for biologisk mangfold, friluftsliv og landskap, benytter ulike måter å sammenstille og vekte konsekvenser på og at dette er uakseptabelt.

Fylkesmannen har ingen merknader til støyutredningene.

For temaet landskap, mener de at den samlede konsekvensgraden for tiltaket er nedjustert med bakgrunn i den lavere konsekvensgraden for veier og linjer sammenlignet med konsekvensgraden for vindturbinene. De skriver at det ikke er mulig å nedjustere konsekvensgraden ved ytterligere inngrep, og legger derfor til grunn at konsekvensene for landskap er "stor negativ". Fylkesmannen mener også at den sentrale beliggenheten til Maurneset i "Reisabassenget", utgjør en viktig del av et variert og mangfoldig kultur- og naturlandskap med store verdier. De støtter Troms fylkeskommune sin uttalelse, og mener at landskapsutredningene ikke oppfyller forventningene til den europeiske landskapskonvensjonen vedrørende lokal medvirkning eller fagmiljø/personer med spesiell kompetanse om plan- og influensområdet.

Fylkesmannen påpeker at nær sagt hele planområdet ligger innenfor INON sone 1 eller 2. Disse områdene er mangelfulle i fylket og Norge, og etablering av vindkraftanlegg i slike områder innebærer stort konfliktpotensiale.

Med hensyn til friluftsliv skriver de at planområdet som friluftsområde vil bli sterkt berørt av anlegget i form av landskapsforringelse og støy, og er "lettgått" og mye brukt lokalt. De viser til fylkeskommunens pågående prosjekt med kartlegging og verdisetting av friluftsområder i kommunen, hvor lokal medvirkning er vektlagt i prosessen. De viser også til uttalelsen til fylkeskommunen, hvor Maurneset er vurdert til viktig i både Nordreisa og Skjervøy sin kartlegging. De trekker frem fire svært viktige friluftsområder som vil bli berørt av tiltaket, men utredningen peker bare på ett viktig friluftsområde.

For det biologiske mangfoldet trekker de frem kollisjonsrisiko for ørn som oppholder seg i området rundt hekkeplasser, som de mest negative virkningene for fugl. De understreker at tiltross for gjennomføring av avbøtende tiltak vil konsekvensene for det biologiske mangfoldet være middels negativ.

Fylkesmannen konkluderer med at anlegget vil gi betydelige konsekvenser for landskap, INON, friluftsliv og biologisk mangfold. Kraftproduksjon fra anlegget er liten og kan ikke forsvare de ulempene tiltaket medfører for ovennevnte temaer. Fylkesmannen mener begrenset størrelse og valgt lokasjon ikke er forenlig med formålet med naturmangfoldloven. De minner også om naturmangfoldloven § 12 i forbindelse med lokalisering av anlegget.

Troms fylkeskommune v/ kulturetaten har uttalt seg i to brev av 24.01.2012. Det ene omtaler kulturminner og det andre i hovedsak friluftsliv og landskap.

I brev vedrørende kulturminner skriver fylkeskommunen at før de kan ta stilling til prosjektet er de nødt til å kjenne til det totale omfanget av kulturminnebestanden i området, jamfør undersøkelsesplikten § 9 i kulturminneloven. De skriver at det er et middels til stort potensial for ytterligere funn av automatisk fredete kulturminner og usikkerhet om kjente automatiske fredete kulturminner vil bli direkte berørt av tiltaket. På bakgrunn av dette mener de at kunnskapsgrunnlaget ikke gir et tilstrekkelig vedtaksgrunnlag for å avklare konfliktnivået til kulturminner i planområdet. De stiller derfor krav om at de må undersøke området nærmere. I uttalelsen legger de frem et kostnadsoverslag på undersøkelsene og understreker at dette skal dekkes av tiltakshaver, jamfør kulturminneloven § 10.

Fylkeskommunen skriver i brev vedrørende friluftsliv, at fagrapporten har mangler i forhold til lokal kompetanse om friluftsområdenes verdier. Den er basert på Naturbasen, som ikke er oppdatert. De forventer at resultatene fra en verdikartlegging av temaet, som nå er i avslutningsfasen, brukes i arbeidet med å utrede mulige virkninger på friluftslivet av en vindkraftutbygging på Maurneset. Følgende tabell er lagt ved uttalelsen, som viser avviket mellom fagrapporten i søknaden i forhold til kommunenes:

Id	Kat.	Beskrivelse	Verdi Miljøfaglig Utredning	Verdi Nordreisa kommune	Verdi Skjervøy kommune
1	NT	Skattøy fjellet/ Stussfjellet	B		A
2	NT	Kobbpolleneset/Taskeby	B		A og B
3	UO	Reisafjorden/ Maurundet	B		
4	MA	Hamnefjellet	C	B	
5	SS	Oksfjordvassdraget	B	A	
6	NT	Maurneset	B	B	
7	MA	Holmevatn	C	B	
8	SK	Steinsvik badeplass	A	A	
9	SS	Klubbneset	C	B	

Kat. (Kategorier): NT Nærturterreng, UO Ufartsområde, MA Markaområde, SS Strandsone, SK Særlige kvalitetsområder.

Verdi: A Svært viktig område, B Viktig område, C Registrert område, D ikke klassifisert område.

Når det gjelder fagrapporten for landskap, så mener fylkeskommunen det er klare mangler hva gjelder mulighet for medvirkning av blant annet publikum og lokale myndigheter, og viser til landskapskonvensjonens artikkel 5c. De mener dette er momenter som bør inngå i grunnlaget for verdivurderinger av landskapet og dets kvaliteter.

På bakgrunn av disse innspillene og krav til tilleggsutredninger, kan ikke fylkeskommunens kulturetat ta stilling til om tiltaket tilsier innsigelse. De ber om ny høringsfrist i forbindelse til kravene og gjennomføringene av tilleggsutredninger.

2.2.2 Sentrale myndigheter

Riksantikvaren skriver i brev av 28.12.2011 at de ikke vil uttale seg til saken og viser til Troms fylkeskommune og Sametinget for uttalelser fra kulturminneforvaltningen.

Kystverket, Troms og Finnmark skriver i brev av 05.01.2012 at vindkraftverket ikke vil berøre noen av Kystverkets interesser. De opplyser om at vindkraftverket vil ligge mellom biled Spåkanesøra-

Taskebyneset (farledsnummer 2917) og Skjervøy-Sørkjosen (farledsnummer 2920). Utover dette har de ingen flere innspill til prosjektet.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) skriver i brev av 30.01.2012 at utbytte i form av energiproduksjon ikke står i forhold til miljøkonsekvensene for biologisk mangfold og landskap. De mener prosjektet ikke bør realiseres. DN mener generelt det er uheldig med små vindkraftanlegg, med mindre den lokale forsyningssituasjonen gjør det nødvendig eller ved en samlokalisering med andre større inngrep, noe som ikke er tilfelle her. De skriver at utredningene er vurdert som systematisk og grundige, men mener det er uheldig at sammenstilling og vektning av konsekvenser er gjort ulikt av samme utreder. For temaet landskap, er den endelige samlede konsekvensgraden nedjustert på bakgrunn av en lavere konsekvensgrad for intern/adkomstveier og overføringslinjer, enn for vindturbinene. DN mener dette er en logisk feil, og at ytterligere inngrep ikke kan nedjustere konsekvensen av et opprinnelig inngrep. De legger til grunn mer negative konsekvenser for temaet landskap enn det utredningen legger fram. Tilsvarende gjelder for friluftsliv. For temaet biologisk mangfold er det gjort riktig.

Sametinget skriver i brev av 07.02.2012 at de ikke har noen merknader til utredningen med hensyn til kulturmiljø og kulturminner. Det er i følge Sametinget registrert to lokaliteter med automatisk fredete samiske kulturminner i umiddelbar nærhet til prosjektet. De anser det som stor sannsynlighet at det finns flere uregistrerte kulturminner i planområdet og langs adkomstveien og nettilknytningstraseen. De ønsker i den forbindelse å gjennomføre undersøkelsesplikten i henhold til § 9 i kulturminneloven.

Reindriftsforvaltningen i Vest-Finnmark skriver i brev av 20.02.2012 at Områdestyret i Vest Finnmark er tillagt faglig rådgiver ansvar innenfor sitt reinbeiteområde. De skriver at de har hatt lite befatning med saken tidligere i prosessen.

De skriver at området er av stor verdi for reindrifta, da området er inngrepsfritt og uten veiforbindelse. Dette gjelder særlig om våren og høsten under brunsten. Når det gjelder bruken av området, skriver de at reinbeitedistrikt nr. 39 Arnøy/Kågen er den aktive brukeren av området. De har hele flokken der i september/oktober i forbindelse med brunsten, og tettheten av rein er da på inntil 40 dyr per km². Reinbeitedistrikt nr. 36 benytter området som kalvingsområde for en av sidaene i distriktet. De skriver at området fortsatt er aktuelt for vårbeiting og kalving, men benyttes normalt kun til vanlig sommerbeiting og ikke kalving. Reindriftsforvaltningen skriver at området er et begrenset område, og det skal svært lite inngrep til i område før det vil påvirke reinsens adferd. Konsekvenser for distrikt nr. 39 er at brunsten ikke lykkes eller blir gjennomført fullt ut, som igjen får konsekvenser for reproduksjonen og dermed ett direkte tap for distriktet.

Etter reindriftsagronomens syn er det en underestimering at inngrepet tilsvarer 2 % og en reduksjon på 40 dyr av høstbeite til distrikt nr. 39, slik fagrapporten tilsier. De mener inngrepet må sees på som et tap av beitearealer. Det er usikkert i hvor stor grad unnvikelsen vil bli.

De mener tilførselsveien må betegnes som vesentlig inngrep, da tilgjengeligheten vil bli enklere, og at vei inn til området, vil føre til at det tas i bruk av allmennheten til friluftaktiviteter, eller av kommunen/ andre interessenter som ønsker området utnyttet ytterligere. De mener lekterløsningen, som alternativ til adkomstveien på ca. 4 km for ilandføring av vindturbinene, er å foretrekke, da dette vil redusere inngrepet i området vesentlig og ikke øke tilgjengeligheten så mye som ved valg av veiløsningen inn til planområdet. Områdestyret i Vest Finnmark mener anlegget er lite, men inngrepet må betegnes som middels stort. På grunn av tettheten av dyr i den mest hektiske perioden, skal det en svært liten arealbegrensning til før dette kan få store konsekvenser for reindrifta. Menneskelig aktivitet i området, som følge av veien, vil også medføre ytterligere press i området. Områdestyret er også bekymret for anleggsperioden i september/oktober vil føre til store forstyrrelser.

De foreslår at NVE gjennomfører konsultasjoner med distriktene med tanke på de praktiske løsningene foren eventuell utbygging av Maurneset vindkraftverk, og at en eventuell utbygging skjer i samråd med de berørte distrikter. Områdestyret tilrår at nettilknytning skjer med jordkabel.

Statens vegvesen skriver i brev av 27.01.2012 at de ikke har noen innvendinger til tiltaket. Adkomsten til området vil bli via kommunal vei til fylkesvei 866. De gjør videre oppmerksom på at vegnettet fra en eventuell lossing fra båt i Olderdalen, kan ha begrensninger for denne typen spesialtransport. De fremhever følgende strekninger, E6 Kåfjordbergan-Nordmannvik og Fv. 866 ved Gjøvarden. Det er først og fremst stigningsforholdet og kurvatur, som legger begrensningene. De ber NVE gjøre en vurdering av dette i behandlingen av saken.

2.2.3 Tekniske instanser

Norkring AS skriver i brev av 27.01.2012 at det vil være lite sannsynlig at de omsøkte vindturbinene vil ha skadelig påvirkning på mottak av radio- og tv-signaler i området. Dersom det skulle oppstå forstyrrelser, ønsker Norkring å komme tilbake til saken. Det kan i tilfelle være nødvendig å bygge ekstrasendere i området. Norkring gjør videre oppmerksom på senderpunktet Ørnefjell, og radioforbindelsen derfra til blant annet Reinfjord. Denne forbindelsen krysser det planlagte området. Det er usikkert om forbindelsen blir forstyrret, og det må gjøres en analyse for å kunne fastslå/avkrefte dette.

2.2.4 Regionale og sentrale interesseorganisasjoner

Norges Miljøvernforbund (NMF) skriver i brev av 30.01.2012 at de ikke aksepterer at det etableres vindkraftanlegg på Maurneset. De mener anlegget vil gi store negative virkninger for landskap, biologisk mangfold og friluftsliv. De mener at en utbygging er både økonomisk, helsemessig og miljømessig uforsvarlig. NMF skriver at det er registrert hekking av minst ett par havørn på Maurneset. De skriver videre at de er bekymret for konsekvensene vindturbiner har for rovfugler, som er sårbare og rødlistede arter globalt. De skriver at Norge har et internasjonalt ansvar for å ta vare på slike arter. NMF hevder at støy fra vindturbinene inntil 3 km fra anlegget gir helseproblemer. Lavfrekvent støy og elektromagnetisk stråling fra turbiner og kraftledninger påstås å medføre helseskade. NMF synes de norske kravene til støy er uakseptable. De hevder også skyggekast fra turbinene kan være meget forstyrrende. For friluftsliv hevder NMF at støy, skyggekast og iskast fra turbinene vil skape problemer. De skriver at området er brukt som friluftsområde av innbyggere i regionen og flere hytter er etablert i området. De mener etablering av vindkraftanlegg på Maurneset vil fortrenge friluftslivet bort fra området. De skriver også at vindturbiner er en trussel mot reiselivsnæringen, vil føre til store verditap på eiendommer og skape usikkerhet rundt investeringer i næringslivet og dermed for nye arbeidsplasser i regionen. NMF mener vindkraftanleggene er ustabile energikilder. De peker også på behovet for å oppgradere kraftledningsnettet, noe som igjen vil føre til ytterligere virkninger for biologisk mangfold og folks trivsel. De mener det er strømkundene som må ta utgiftene i den forbindelse. De hevder også at det ikke fins noen garanti for at vindturbiner i Norge vil føre til mindre bruk av fossilt brensel. Avslutningsvis skriver de at det må settes krav til bankgaranti for å utføre en nedlegging og gjenoppretting av området, dersom det skulle gis konsesjon.

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF), Troms skriver i brev av 30.01.2012 at de er imot etablering av Maurneset vindkraftverk. De mener tiltaket har store konsekvenser for friluftslivet, vil endre verdifullt kystlandskap, føre til bortfall av all INON på Maurneset og i tillegg være lite samfunnsnyttig.

De påpeker mangler ved kunnskapsgrunnlaget, særlig hva gjelder kartlegging av friluftsområdenes verdi, som de mener er gjennomgående undervurdert. I den sammenheng viser de til et omfattende og

pågående arbeid som er gjort for friluftslivet i Nordreisa og Skjervøy kommune. Dette arbeidet har ennå ikke vært på høring, og FNF mener NVE må avvente behandlingen til høringen er gjennomført. De viser til fylkeskommunenes uttalelse for en fullstendig sammenligning av verdivurderingen av områdene. De mener inngrepene vil forringe friluftslivsutøvelsen og naturopplevelsen vil reduseres.

De mener det er behov for grundigere kartlegging og verdivurdering av storskalalandskapet, som området er en del av, med Lyngen som destinasjon. De mener vindturbinene vil bli svært dominerende og prege landskapsbildet i den delen av Nord-Troms. De skriver også at opplevelsen av urørt natur og landskap er av de viktigste fundamentene for turistnæringen.

FNF mener også at bortfall av INON vil påvirke reiseliv og bolyst i kommunen. De skriver at sumvirkninger ikke er vurdert i utredningene. De ber om bedre informasjon fra NVE i forkant av offentlige møter i sammenheng med prosjekter som dette. FNF skriver også at Maurneset er i kommuneplanenes arealdel avsatt til LNFR-område, og ønsker ikke en nedbygging av slike verdifulle områder.

FNF uttaler seg også til behovet for kraft. De skriver at i den grad ny fornybare energiprosjekter skal gjennomføres bør de minst konfliktfylte områdene vurderes på et solid kunnskapsgrunnlag. De skriver at vindkraft er den mest arealkrevende formen for energiproduksjon, og ønsker heller fokus på energieffektiviseringstiltak. De kommenterer også samfunnsnyttene og produksjonstallene som er estimert for Maurneset vindkraftverk.

FNF mener at alle planlagte utbygginger i fylket må sees i sammenheng og sumvirkningene må vurderes nøye.

FNF skriver at de ønsker bedre informasjon om offentlige møter i forkant.

2.2.5 Grunneiere og privatpersoner

Reidun og Asbjørn Hansen, g.nr.83 b.nr.63, skriver i brev av 30.01.2012 at de har hytte i området og er svært opptatt av natur, friluftsliv og dyreliv i område på land og ved og på sjøen. De er engstelige for ødeleggelser ved en eventuell utbygging. De har følgende bemerkninger til prosjektet og søknaden:

- At veiene ikke blir bredere enn nødvendig.
- At veien mellom tomtene 83/80, 43, 58, 63, 64 og 84 ikke blir høyere i terrenget enn dagens vei er, og at steinur på øvre side av veien sikres.
- Veien må tilpasses i terrenget på best mulig måte, og eier av eiendom 83/5 må være med når traseen skal stikkes ut over eiendommen.
- Skjæringer og fyllinger må bli tilsådd.
- Det må grøftes langs veien, samt nødvendige stikkrenne må legges i veien,
- Det må legges fast dekke på veien, fra kommunal vei i Hestvika og til enden av dagens vei.
- Bommen som er tenkt plassert i enden av dagens vei må flyttes til sørvest enden av eiendommen 83/5 i det regulerte hyttefeltet "Trollvika, og det må lages parkeringsplasser til 10 biler.
- Det må plantes hekk langs vei mot deres hytte.
- De ønsker ikke at veitraseen skal ødelegge områdene langs sjøkanten.
- Utbygger må ta vedlikeholdet av veien.

Utover bemerkninger og krav til vei, skriver de at de vil ha strøm på hytta, kostnadsfritt. De skriver også at det er mye løst fjell i området og forventer at de ikke blir skadelidende av den grunn.

Odd Rudberg og Trude Indrebø, g.nr.83 b.nr.64, skriver i uttalelse av 30.01.2012 at de ikke ønsker at inngrepet skal gjennomføres som planlagt. Enkel infrastruktur, umiddelbar nærhet til LNFR-område, ett inngrepsfritt og svært godt egnet og tilgjengelig område for friluftsliv, samt fiske i vann og fjord, var kvaliteter de verdsette da de kjøpte tomt og bygde hytte i området. De ønsker å beholde det slik framover.

De mener alt dette vil endre seg dramatisk, med en utbygging av vinkraftverket og spesielt med adkomstvei etter alternativ 1. De trekker frem området som eneste INON område i Reisafjorden, og at området derfor har allmenn betydning for nåværende og fremtidig bruk.

De oppfatter fagvurderingene som lite grundig, blant annet for landskap. De mener også at områdets unike INON verdi med høy grad av tilgjengelighet i sammenheng med Reisavassdraget og Reisafjorden er underkommunisert. De mener bruksmønsteret for området ikke har blitt kartlagt og undersøkt godt nok i sammenheng med friluftsliv, og mener at kajakkbruk, fiske og bading er viet for lite plass. De skriver at det ikke er gjort gode nok kvalitative undersøkelser av dagens bruk sammenlignet med regionale bruksmønstre.

Rudberg og Indrebø stiller seg kritiske til prosessen. De mener at vindkraftprosjektet har vært fraværende som tema i kommunens planarbeid, og at forarbeidet og kommunikasjonen av prosjektet kunne vært gjort bedre fra kommunens og tiltakshavers side. Dette kunne avklart vesentlige forhold med planene, herunder landskapsanalyser og egnethetsvurderinger. De skriver at dette bør fanges opp ved en utsetting av behandlingen frem til kommuneplanens arealdel er avklart. De påpeker at i søknaden står det at tillatelse til undersøkelser, utbygging og drift er gitt tiltakshaver, mens kommunen skriver at de ikke har tatt stilling til dette. I tillegg hevder enkelte grunneiere at de ikke er orientert. Dette synes de er vanskelig å forstå.

Rudberg og Indrebø deler inngrepet i to, selve turbinene og adkomstveien. De stiller spørsmål om utbyggingen er verdt tapet av INON, verdifullt kulturlandskap til fordel for vindkraftanlegget.

De mener utbyggingen bør vurderes ut i fra en maksimal kapasitet, da grunnlagskostnadene for prosjektet er svært høye og det er mer realistisk å tenke seg en full utnyttning av området.

De fremhever at ved en eventuell konsesjon og utbygging må planlegging og gjennomføring av vegtrasee gjøres svært grundig. I den sammenheng nevner de følgende:

- Oppfølging av forhold knyttet til reguleringsplan for hyttefeltet i Trollvika på 83/5, da bruken vil øke betydelig.
- Detaljert planlegging av plassering.
- Fast dekke i hyttefelt 83/5.
- Utbygger må overta vedlikehold av vei.
- Sikring av veien ved hyttefelt.
- Beplanting og tilbakeføring etter endt anleggsarbeid.

Olaf Hansen og Kaisa-Wenche Vivisdatter, g.nr.85 b.nr.4, skriver i sin uttalelse av 25.02.2012 at de er svært kritiske til prosessen fra tiltakshavers side, og mener det har vært mangel på åpenhet og informasjon om prosjektet. De viser til at det var flere berørte parter som ikke var tilstrekkelig informert, og mener at dette vitner om liten vilje til lokal medvirkning i prosjektet. De ønsker at det blir lagt til rette for en bedre praksis angående informasjon om slike planer og møter i den forbindelse.

De går imot utbygging av det omsøkte vindkraftverket. De skriver at det fins andre måter å produsere mer fornybar kraft på, og at Maurneset er et såpass lite område, hvor vindturbinene vil være dominerende og ødeleggende. Hansen og Vivisdatter trekker frem det biologiske mangfoldet, herunder rødlistede fuglearter, og naturkvaliteten som et kystnært inngrepsfritt område på Maurneset, og mener dette må bevares for ettertiden. De mener virkningene for miljø vil være uakseptable. Området er lite og anlegget vil være dominerende og ødelegge området som natur- og friluftsområde.

Området er lett tilgjengelig og er nær-friluftsområdet for mange. Dette er av stor viktighet. Det har kystnære kvaliteter som er unike for kommunen. De mener at det er lite sjanse for at vegetasjonstyper vil kunne føres tilbake ved en nedleggelse av anlegget. Hansen og Vivisdatter skriver at anlegget vil forårsake støyforurensing og dette vil ødelegge opplevelsen av friluftsliv og mulighetene for rekreasjon. Det er få områder i kommunen, som fremdeles kan tilby slike kvaliteter. De stiller avslutningsvis spørsmål ved lønnsomheten i prosjektet og kommer med alternativer til fornybar kraftproduksjon.

Hans Mikaelen, grunneier, skriver i brev av 16.01.2012 at Maurneset vindkraftverk vil gjøre stor skade på naturen, dyreliv og friluftsliv. Nyttan ved anlegget vil være liten sammenlignet med ødeleggelsene, og han hevder dette kun er et miljøfyrtårn fra tiltakshavers side. Det bør heller satses på andre fornybare energitiltak. Han mener at utredningene inneholder følgende feil og uklarheter:

- Samfunnsnyttan vil ikke være positiv, fordi det aldri vil være samfunnsmessig lønnsomt med slike små vindkraftanlegg
- Overestimering av produksjonstall
- Ødeleggelsen for natur, fugle- og dyreliv og friluftsliv er større enn, spesielt strandsonen på østsiden av Maurneset.
- Elgen sin bruk av området er ikke nevnt. Mikaelen mener denne vil forsvinne helt fra området ved en eventuell utbygging. Området som bruk til sommerbeite for sau er heller ikke nevnt, og at dette vil bli begrenset.
- Mikaelen etterlyser kulturminneundersøkelser, og nevner at det er svært mange og viktige av disse.
- For temaet friluftsliv, skriver han at det ikke har vært gjort noen undersøkelser på dette. Han hevder at området har vært mye brukt som utfartsområde både fra Nordreisa og Skjervøy og en utbygging vil totalt ødelegge det unike friluftsområdet.
- Han, som grunneier, har ikke blitt informert slik påstått i utredningene, utover et kart fra 2010 som viser planene.

2.2.6 Lokale interesseorganisasjoner

Naturvernforbundet i Nordreisa v/ Geir Tomasjord skriver i brev av 18.01.2012 at de går i mot utbygging av Maurneset vindkraftverk og ønsker at kommunen fortsatt beholder Maurnes som LNFR-område. De mener konsekvensene og ulempene tiltaket medfører for natur og miljø samlet sett blir negative og for store til å kunne forsvare en utbygging. I tillegg vil kommunens ry som "naturkommune" bli kraftig svekket. Naturvernforbundet skriver at området er ett av få kystnære INON områder, og mener dette må vektlegges i saken. De henviser til DN, som har definert Maurnes som et område med viktige naturverdier. Naturvernforbundet fremhever uberørt kystlandskap og biologisk mangfold, og mener virkningene for miljøet er uakseptable sammenlignet med nytteverdien av tiltaket. De ønsker at slike uberørte kystnære områder i kommunen skal bli vernet. De mener at inngrepene er irreversible og viser til vegetasjonen. De stiller spørsmål ved produksjonsgevinsten og kostnadsbildet i sammenheng med ulempene tiltaket påfører naturen, og mener de biologiske verdiene på Maurnes er mer verdifulle enn vindkraftverket og fornybarsatsingen i et klimaperspektiv. De trekker fram alternative "grønne" energitiltak. Naturvernforbundet skriver at de kystnæreområdene gir muligheter for friluftsliv og naturturisme, som blant annet er av kommunens satsningsområder, og de mener Maurnes gir unike naturopplevelser og er verdifulle i den sammenheng.

Hamneidet Grendeutvalg skriver i e-post av 31.01.2012 at de ikke har blitt direkte kontaktet i prosessen og har heller ikke mottatt informasjon fra tiltakshaver om prosjektet. Utvalget er bekymret for at ankomst til anlegget i form av stor og tung trafikk vil påvirke bygda i større grad enn hva søknaden forespeiler. De skriver at veiene er dårlig vedlikeholdt, og blir ikke blir vedlikeholdt av kommunen. De skriver at de ønsker innføring av tiltak i anleggsperioden, i form av fartsdumper og skilting, som gjør ferdsel for barn, eldre og hester sikker. Grendeutvalget fremhever positive aspekter

med prosjektet og forventer enkelte goder fra det, herunder stabil strøm og bredbånd. De trekker frem økt tilgjengelighet og bruk av området. De ønsker å få til en dialog og være orientert i prosessen fremover, blant annet på grunn av at vei/adkomstvei ikke er avklart i søknaden.

3. Vurdering av beslutningsgrunnlaget

3.1 Innledning

Konsesjonsbehandling etter energiloven krever at beslutningsgrunnlaget i saken er tilstrekkelig før vedtak kan fattes. Maurneset vindkraftverk omsøkes med en samlet installert effekt mindre enn 10 MW, og det stilles derfor ikke krav om konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven. For anlegg mellom 5 og 10 MW skal NVE vurdere om det likevel er behov for konsekvensutredning jmfør Forskrift om konsekvensutredninger av 01.07.2009, §§ 3 og 4. Selv om det ikke stilles krav om konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven, skal vesentlige konsekvenser av tiltaket likevel beskrives grundig som en del av konsesjonssøknaden. På bakgrunn av utførte utredninger, innkomne merknader og egne vurderinger avgjør NVE om beslutningsgrunnlaget er tilstrekkelig og om det eventuelt har kommet frem nye sider og temaer som må belyses.

I det følgende presenteres NVEs vurdering av beslutningsgrunnlaget for Maurneset vindkraftverk. Beslutningsgrunnlaget er vurdert til å være tilstrekkelig for de temaer som ikke er nevnt.

3.2 Økonomi, vindressurser og produksjon

Hans Mikaelen skriver at utredningene inneholder feil og uklarheter. Han mener samfunnsnyttene ikke vil være positiv, fordi det ikke er samfunnsmessig lønnsomt med slike små vindkraftanlegg, og at produksjonstallene er overestimert. Når det gjelder den samfunnsmessige lønnsomheten, viser NVE til vurderinger gjort i notatet "Bakgrunn for vedtak" for Maurneset vindkraftverk. For en vurdering av produksjonsestimatene vises det til kapittel 4.1. i notatet.

3.3 Landskap og visuelle virkninger

Fylkesmannen i Troms mener at den samlede konsekvensgraden for tiltaket er nedjustert med bakgrunn i den lavere konsekvensgraden for veier og linjer sammenlignet med konsekvensgraden for vindturbinene. De skriver at det ikke er mulig å nedjustere konsekvensgraden ved ytterligere inngrep og legger derfor til grunn at konsekvensene for landskap er "stor negativ". Dette er også poengtert av DN, og legger til grunn mer negative konsekvenser for temaet landskap enn det utredningen legger fram.

NVE konstaterer at utreder har benyttet seg av standard metodikk hentet fra Statens vegvesens håndbok 140 (2006). Videre registrerer NVE at utreder har vurdert konsekvensene for fire ulike ledd av utbyggingen, herunder anleggsfasen, veier, kraftledning og vindturbiner, og deretter vektet disse i den samlede konsekvensvurderingen for tiltaket. NVE konstaterer at vindturbiner er vurdert til å medføre middels/stort konsekvens, som også er den høyeste graden av konsekvens for de ulike leddene, samlet er konsekvensen vurdert til middels. Etter NVEs vurdering er ikke dette av avgjørende betydning i NVEs vurderinger i denne saken. NVE viser i den sammenheng til vurdering av visuelle virkninger og landskap i kapittel 4.4 i notatet "Bakgrunn for vedtak" for Maurneset vindkraftverk.

Odd Rudberg og Trude Indrebø oppfatter fagvurderingene som lite grundig, blant annet for temaet landskap. De mener at områdets verdi som inngrepsfritt, med høy grad av tilgjengelighet i sammenheng med Reisavassdraget og Reisafjorden, er underkommunisert. FNF mener det er behov for grundigere kartlegging og verdivurdering av storskalalandskapet, som området er en del av, med Lyngen som destinasjon. De mener vindturbinene vil bli svært dominerende og prege landskapsbildet i

den delen av Nord-Troms. NVE konstaterer at utreder har delt inn utredningsområdet (plan- og influensområdet) i tre avgrensede underområder, basert på direkte og visuelle virkninger. Det visuelle influensområdet er satt til 5-10 km fra tiltaket, og etter NVEs vurdering er inndelingen og avgrensingen av utredningsområdet vel begrunnet. NVE vil ikke be om ytterligere utredninger av storskalalandskapet.

Troms fylkeskommune skriver om fagrapporten for landskap at det er klare mangler hva gjelder mulighet for medvirkning av blant annet publikum og lokale myndigheter, og viser til landskapskonvensjonens artikkel 5c. De mener dette er momenter som bør inngå i grunnlaget for verddivurderinger av landskapet og dets kvaliteter. Fylkesmannen støtter Troms fylkeskommunen sin uttalelse, som mener at landskapsutredningene ikke oppfyller forventningene til den europeiske landskapskonvensjonen vedrørende lokal medvirkning eller fagmiljø/personer med spesiell kompetanse om plan- og influensområdet. NVE registrer at fylkeskommunen og Fylkesmannen etterlyser større grad av medvirkning for temaet landskap. NVE mener utredningen utgjør et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for temaet landskap og visuelle virkninger for tiltaket, og vil ikke be om nye utredninger basert på ovennevnte innspill fra regionale myndigheter.

3.4 Kulturminner og kulturmiljø

Hans Mikaelen etterlyser kulturminneundersøkelser, og nevner at det er svært mange og viktige kulturminner i området. Troms fylkeskommune skriver i brev vedrørende kulturminner at før de kan ta stilling til prosjektet er de nødt til å kjenne til det totale omfanget av kulturminnebestanden i området, jamfør undersøkelsesplikten § 9 i kulturminneloven. De skriver at det er et middels til stort potensial for ytterligere funn av automatisk fredete kulturminner og usikkerhet om kjente automatiske fredete kulturminner vil bli direkte berørt av tiltaket. På bakgrunn av dette mener de at kunnskapsgrunnlaget ikke gir et tilstrekkelig vedtaksgrunnlag for å avklare konfliktnivået til kulturminner i planområdet. De stiller derfor krav om at de må undersøke området nærmere. I uttalelsen legger de frem et kostnadsoverslag på undersøkelsene og understreker at dette skal dekkes av tiltakshaver, jamfør kulturminneloven § 10.

Etter NVEs vurdering er kulturminnene i tilstrekkelig grad kartlagt og omtalt i utredningen. NVE har vurdert virkninger for temaet i "Bakgrunn for vedtak" for Maurneset vindkraftverk, og vil ved en eventuell konsesjon fastsette vilkår om at undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 skal være oppfylt før godkjenning av miljø-, transport- og anleggsplanen.

3.5 Friluftsliv

DN skriver at utredningene er vurdert som systematisk og grundige, men mener det er uheldig at sammenstilling og vektning av konsekvenser er gjort ulikt i de ulike utredningene av samme utreder.

Odd Rudberg og Trude Indrebø mener bruksmønsteret for området ikke har blitt kartlagt og undersøkt godt nok i sammenheng med friluftsliv, og mener at kajakkbruk, fiske og bading er viet for lite plass. De skriver at det ikke er gjort gode nok kvalitative undersøkelser av dagens bruk sammenlignet med regionale bruksmønstre. Hans Mikaelen skriver at det ikke har vært gjort noen undersøkelser i tilknytning til virkninger for friluftsliv.

Fylkeskommunen skriver i brev vedrørende friluftsliv at fagrapporten har mangler i forhold til lokal kompetanse om friluftsområdenes verdier. Den er basert på Naturbasen, som ikke er oppdatert. De forventer at resultatene fra en verdikartlegging av temaet, som nå er i avslutningsfasen, brukes i arbeidet med å utrede mulige virkninger for friluftslivet av en vindkraftutbygging på Maurneset. De har lagt ved følgende tabell til uttalelsen, som viser avviket mellom fagrapporten i søknaden i forhold til kommunenes:

Id	Kat.	Beskrivelse	Verdi Miljøfaglig Utredning	Verdi Nordreisa kommune	Verdi Skjervøy kommune
1	NT	Skattøy fjellet/ Stussfjellet	B		A
2	NT	Kobbpolleneset/Taskeby	B		A og B
3	UO	Reisafjorden/ Maursundet	B		
4	MA	Hamnefjellet	C	B	
5	SS	Oksfjordvassdraget	B	A	
6	NT	Maurneset	B	B	
7	MA	Holmevatn	C	B	
8	SK	Steinsvik badeplass	A	A	
9	SS	Klubbneset	C	B	

Kat. (Kategorier): NT Nærturterreng, UO Utfartsområde, MA Markaområde, SS Strandsonen, SK Særlige kvalitetsområder.

Verdi: A Svært viktig område, B Viktig område, C Registrert område, D ikke klassifisert område.

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF), Troms påpeker mangler ved kunnskapsgrunnlaget, særlig hva gjelder kartlegging av friluftsområdenes verdi, som de mener er gjennomgående undervurdert. I den sammenheng viser de til et omfattende og pågående arbeid som er gjort for friluftslivet i Nordreisa og Skjervøy kommune. Dette arbeidet har ennå ikke vært på høring, og FNF mener NVE må avvente behandlingen til høringen er gjennomført. De viser til fylkeskommunenes uttalelse for en fullstendig sammenligning av verdivurderingen av områdene.

NVE registrerer at det er uenighet rundt verdivurderingene knyttet til friluftsliv, både fremgangsmåte og verdisettingen. Det arbeides i følge fylkeskommunen med en kartlegging av friluftsområdenes verdi. NVE konstaterer at utreder gjør rede for datagrunnlaget i kapittel 2.1.1 i fagrapporten. Etter NVEs vurdering er utredningen som er gjort for temaet "Friluftsliv og ferdsel" i tilstrekkelig grad beskrevet. NVE registrerer at det er uenighet om deler av vurderingen, og viser i den sammenheng til egne vurderinger gjort i kapittel 4.6 notatet "Bakgrunn for vedtak" for Maurneset vindkraftverk.

3.6 Naturmangfold

Kunnskapsgrunnlaget for vurdering av virkninger for naturmangfold omfatter blant annet følgende kilder:

- Utredning for "Maurneset vindkraftverk i Nordreisa. Konsekvenser for biologisk mangfold" fra Miljøfaglig Utredning AS datert 03.03.2010.
- Norsk Rødliste for arter (2010) og Norsk Rødliste for naturtyper (2011)
- Artsdatabanken (www.artsdatabanken.no) og Naturbase (www.naturbase.no)
- Befaringer og møter med kommunen og berørte interesser i forbindelse med konsesjonsbehandlingen
- Innkomne høringsuttalelser

Utredningene om naturmangfold er basert på metodikk beskrevet i Statens håndbok 140 om konsekvensutredninger (2006) og i håndbøker fra DN. Materialet for rapporten er innhentet gjennom feltbefaring, forskjellige rapporter og registreringer, søk i databaser og intervjuer med ressurspersoner.

Fylkesmannen skriver at i utredningene for biologisk mangfold, friluftsliv og landskap, benyttes ulike måter å sammenstille og vekte konsekvenser på og at dette er uakseptabelt. DN skriver i tematisk konfliktvurdering at selv om tiltaket ikke er underlagt konsekvensutredningsplikt er temaene relativt grundig utredet.

Hans Mikaelson mener at utredningen inneholder følgende feil og uklarheter:

- Ødeleggelsen for natur, fugle- og dyreliv og friluftsliv er større enn beskrevet i utredningen.
- Elgen sin bruk av området er ikke nevnt. Mikaelson mener denne vil forsvinne helt fra området ved en eventuell utbygging. Området som bruk til sommerbeite for sau er heller ikke nevnt, og at dette vil bli begrenset.

NVE registrer merknadene knyttet til naturmiljøet, og har vurdert kunnskapsgrunnlaget tematisk i teksten under.

3.4.1 Kunnskapsgrunnlag for naturtype og vegetasjon

Fagutredningen om naturtyper og vegetasjon er utført av Miljøfaglig Utredning AS (2010). Det har vært gjennomført feltbefaring 10.07.2009. Utredningen er basert på ovennevnte kilder. Etter NVEs vurdering er kunnskapsgrunnlaget for vegetasjon og naturtyper tilstrekkelig for å avgjøre konsesjonssøknaden.

3.4.2 Kunnskapsgrunnlag for fugl og annen fauna

Fagutredningen om naturtyper og vegetasjon er utført av Miljøfaglig Utredning AS (2010). Det har vært gjennomført feltbefaring 08.06.2009. Utredningen er basert på ovennevnte kilder.

Mikaelson nevner elgen sin bruk av området. NVE har lagt til grunn at arten er registrert i området, og viser til vurderinger gjort i kapittel 4.8.3 i notatet "Bakgrunn for vedtak" for Maurneset vindkraftverk. Det er lite som tilsier at området er et viktig område for sau.

Etter NVEs vurdering er kunnskapsgrunnlaget for fugl og annen fauna tilstrekkelig for å avgjøre konsesjonssøknaden.

3.4.3 Krav om utredninger av samlet belastning for naturmangfold

NVE konstaterer at det ikke er gjennomført utredning om samlet belastning for naturmangfold. NVE har heller ikke funnet grunnlag for å kreve dette, og viser i den sammenheng til NVEs vurdering av samlet belastning etter naturmangfoldloven § 10 i kapittel 4.8.4 i notatet "Bakgrunn for vedtak"

3.4.4 NVEs vurdering av kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold

NVE har vurdert kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold i henhold til § 8 i naturmangfoldloven. I den sammenheng vises det til kapittel 4.8 i "Bakgrunn for vedtak", hvor vurdering av naturverdier i området og virkningene av det omsøkte tiltaket på disse naturverdiene er gjort. NVE anser på bakgrunn av dette at det foreliggende kunnskapsgrunnlaget som er fremskaffet i denne saken er i samsvar med de krav som følger av naturmangfoldloven § 8. Etter NVEs vurdering står kunnskapsgrunnlaget i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. NVE anser utredningsplikten for naturmangfold som oppfylt. NVE ser ikke behov for å be om ytterligere utredninger. NVE viser til vurderingen av vindkraftverkets virkninger for naturmangfold, i kapittel 4.8 i "Bakgrunn for vedtak", og vurdering av samlet belastning i kapittel 4.8.4.

Etter NVEs vurdering er kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold i saken tilfredsstillende. Føre-var-prinsippet, jmfør naturmangfoldloven § 9, kommer derfor ikke til anvendelse.

3.7 Annet

Olaf Hansen og Kaisa-Wenche Vivisdatter er svært kritiske til prosessen fra tiltakshavers side, og mener det har vært mangel på åpenhet og informasjon om prosjektet. De viser til at det var flere berørte parter som ikke var tilstrekkelig informert, og mener at dette vitner om liten vilje til lokal medvirkning i prosjektet. De ønsker at det blir lagt til rette for en bedre praksis angående informasjon

om slike planer og møter i den forbindelse. FNF skriver at de ønsker bedre informasjon om offentlige møter i forkant. Rudberg og Indrebø mener at vindkraftprosjektet har vært fraværende som tema i kommunens planarbeid, og at forarbeidet og kommunikasjonen av prosjektet kunne vært gjort bedre fra kommunenes og tiltakshavers side. Dette kunne avklart vesentlige forhold med planene, herunder landskapsanalyser og egnethetsvurderinger. De skriver at dette bør fanges opp ved en utsetting av behandlingen frem til kommuneplanens arealdel er avklart. Hamneidet Grendeutvalg skriver at de ikke har blitt direkte kontaktet i prosessen og har heller ikke mottatt informasjon fra tiltakshaver om prosjektet.

NVE registrerer at enkelte er misfornøyde og kritiske til prosessen i forkant av søknaden. Det er NVE som konsesjonsmyndighet, som er ansvarlig for den offentlige høringen av søknaden om Maurneset vindkraftverk, som blant annet inkluderer kunngjøring i lokale aviser og offentlige møter om saken. NVE konstaterer at den offentlige høringen av konsesjonssøknadene med utredninger ble kunngjort i Nordlys, Framtid i Nord og Norsk lysingsblad i forkant av det offentlige møte 13.12.2011.

Rudberg og Indrebø påpeker at det i søknaden står at tillatelse til undersøkelser, utbygging og drift er gitt tiltakshaver, mens kommunen skriver at de ikke har tatt stilling til dette. I tillegg hevder enkelte grunneiere at de ikke er orientert. Dette synes de er vanskelig å forstå. NVE legger til grunn at opplysningene gitt av tiltakshaver i konsesjonssøknaden er korrekt vedrørende grunneiere. Av søknaden fremgår det at det er inngått nødvendige avtaler mellom berørte grunneiere og tiltakshaver for selve planområdet, men avtaler gjenstår for adkomstvei.

3.8 Samlet vurdering av utredningene for Maurneset vindkraftverk

NVE konstaterer at Vindkraft Nord AS har lagt ved utredninger til konsesjonssøknaden som i stor grad benytter seg av samme utredningsnivå som ved større anlegg (>10 MW). Tiltakshaver begrunner dette med at det omsøkte vindkraftanlegget innebærer et nytt inngrep i et område som ikke hittil omfattes av industriell aktivitet, og at det derfor er av betydning å gjennomføre tilstrekkelige analyser av kvalifiserte faginstanser. Etter NVEs vurdering har tiltakshaver på en grundig og tilfredsstillende måte beskrevet vesentlige konsekvenser ved tiltaket.

Etter NVEs vurdering danner søknaden med utredninger, innkomne merknader, møter og befaring et tilfredsstillende grunnlag for å vurdere virkningene av en etablering av Maurneset vindkraftverk med tilhørende nettilknytning.

Ved en eventuell konsesjon kan ytterligere kartlegging av enkelttemaer bli aktuelt gjennom utarbeidelse av miljø-, transport- og anleggsplan for anlegget og i forbindelse med gjennomføring av § 9-undersøkelser etter kulturminneloven.

Kunnskapsgrunnlaget i denne saken er etter NVEs vurdering også i samsvar med de krav som følger av naturmangfoldloven § 8. NVE finner ikke grunnlag for å be om ytterligere utredninger eller opplysninger.